

2022
ԳԱՎԱՌ | GAVAR

**ՕՏԱՐ ԼԵՉՈՒՆԵՐԻ
ԻՄԱՅՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ**
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

**STUDY OF
FOREIGN LANGUAGE
PROFICIENCY**

Among Schoolchildren of Gavar Region

**ՕՏԱՐ ԼԵՋՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԱՎԱՌԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ
ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ**

ԳԱՎԱՌ 2022

**STUDY OF FOREIGN
LANGUAGE PROFICIENCY
AMONG SCHOOLCHILDREN OF
GAVAR REGION**

GAVAR 2022

Հետազոտող հեղինակներ՝

Վահրամ Հովեյան
Ավետիք Խոստեղյան

Հետազոտական տեղեկատվության հավաքագրումը և քարտեզագրումը իրականացրեցին՝

Անի Թադևոսյանը
Նարեկ Թադևոսյանը
Հասմիկ Իսրայելյանը
Տիգրան Չանդոյանը

Թարգմանիչ՝

Ստելլա Շահինյան

ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԱՎԱՌԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ/
Վ. Հովեյան, Ա. Խոստեղյան – «Բայազետ» վերլուծական-
հետազոտական հայկական կենտրոն ՀԿ, Գավառ 2022.- 98 էջ

Աշխատանքում տեղ գտած տվյալների ճշգրտության և բովանդակության
համար պատասխանատու է հետազոտական թիմը:

Research authors:

Vahram Hoveyan
Avetiq Khosteghyan

The collection and mapping of research information was carried out by:

Ani Tadevosyan
Narek Tadevosyan
Hasmik Israelyan
Tigran Chandoyan

Translator:

Stella Shahinyan

STUDY OF FOREIGN LANGUAGE PROFICIENCY AMONG
SCHOOLCHILDREN OF GAVAR REGION / V. Hoveyan, A. Khosteghyan –
"Bayazet" Armenian Analytical-Research Center NGO, Gavar 2022.- 98 p.

The research team is responsible for the content and data accuracy contained in the
paper.

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔ

«Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում» հետազոտական աշխատանքը իրականացվել է «Ա. Դ. Սախարովի անվան մարդու իրավունքների պաշտպանության հայկական կենտրոն» ՀԿ-ի հետ ունեցած շարունակական համագործակցության և ֆինանսական աջակցության շնորհիվ, որի համար հայտնում ենք մեր երախտագիտությունը:

Հանրակրթության ոլորտում սույն հետազոտական աշխատանքի իրականացմանը աջակցելու և վստահություն ցուցաբերելու համար շնորհակալություն ենք հայտնում ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարությանը և ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարանին:

Հետազոտական թիմի հետ համագործակցելու և դաշտային աշխատանքների կազմակերպմանն աջակցելու համար հատուկ շնորհակալություն ենք հայտնում այցելած դպրոցներին և մասնավորապես՝

- Գավառի ավագ դպրոցի տնօրեն Նունե Ղուլոյանին,
- Գավառի թիվ 2 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Ալիտա Գասպարյանին,
- Գանձակի թիվ 1 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Հասմիկ Եղիազարյանին,
- Գեղարքունիքի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Նելլի Հակոբյանին,
- Լանջաղբյուրի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Անահիտ Ալանյանին,
- Լճալի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Անահիտ Մովսիսյանին,
- Հայրավանքի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Վարդուհի Գալստյանին,
- Կարմիրգյուղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Կարինե Շահբազյանին,
- Ծաղկաշենի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Նաիրա Բեգոյանին,
- Ծովազարդի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Նվեր Գալստյանին,
- Նորատուսի թիվ 1 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Վարդ Ավետիսյանին,
- Սարուխանի թիվ 3 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Սուսաննա Հովհաննիսյանին:

Առանձնահատուկ շնորհակալություն ենք հայտնում հարցազրույցների և հարցումների մասնակից ուսուցիչներին ու աշակերտներին՝ մեզ ժամանակ տրամադրելու, իրենց կարծիքները հայտնելու և հետազոտությունը հնարավոր դարձնելու համար:

Գեղարքունիքի մարզում նոր ու որակյալ հետազոտական աշխատանքների ակնկալիքով ու երախտագիտությամբ՝
«Բայազետ» կենտրոնի թիմ
Հուլիս, 2022

A WORD OF GRATITUDE

The research work "Study of Foreign Language Proficiency Among Schoolchildren of Gavar Region" was carried out thanks to the continuous cooperation and financial support from "A.D. Sakharov Armenian Center for Human Rights" NGO, for which we express our gratitude.

We would like to thank the RA Ministry of Education, Science, Culture and Sports and the RA Gegharkunik Regional Administration for showing support and confidence in the implementation of this research work in the field of public education.

For cooperating with the research team and assisting in the organization of fieldwork, we would like to thank the visited schools and in particular:

- Nune Ghuloyan, Director of Gavar High School
- Alita Gasparyan, Director of Gavar Secondary school No. 2
- Hasmik Yeghiazaryan, Director of Gandzak Secondary school No. 1
- Nelli Hakobyan, Director of Gegharkunik Secondary school,
- Anahit Aslanyan, Director of Landzaghybur Secondary school
- Anahit Movsisyan, Director of Lchap Secondary school
- Varduhi Galoyan, Director of Hayravank Secondary school
- Karine Shahbazyan, Director of Karmirgyugh Secondary school N. 1
- Naira Begoyan, Director of Tsaghkashen Secondary school
- Nver Galstyan, Director of Tsovazard Secondary school
- Vard Avetisyan, Director of Noratus Secondary school No. 1
- Susanna Hovhannisyan, Director of Sarukhan Secondary school No. 3

Special thanks to the teachers and students who participated in the interviews and surveys for giving us their time, sharing their opinions and making the research possible.

With gratitude and expectation of new and quality research works
in Gegharkunik Region,
"Bayazet" Center team
July, 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	9
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱ-ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՔԸ	13
ԳՎԱՌԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	
Դասավանդվող օտար լեզուները և դասաժամերը	23
Մեկ և ավել օտար լեզուների դասավանդումը	31
Դասավանդվող ծրագրերի արդիականությունը	41
ԱՐՏԱԼԵԶՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԸ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ	
Ուսուցչի դերը և նշանակությունը	47
Տարիքային ասպեկտով պայմանավորված առանձնահատկությունները	49
Հիշողության ասպեկտով պայմանավորված առանձնահատկությունները	51
Ուսուցման գործընթացում առկա մոտիվացիան կամ դրա բացակայությունը	53
Արտադպրոցական պարապմունքների նշանակությունը դպրոցականների շրջանում	55
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ	69
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	77
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	81

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	10
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF THE RESEARCH	14
DESCRIPTION OF THE SITUATION OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN THE SCHOOLS OF GAVAR REGION	
Foreign languages taught and school hours	24
Teaching one and more foreign languages	32
Relevance of syllabus	42
EXTRALINGUISTIC FACTORS IN THE CONTEXT OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING	
The role and significance of the teacher	48
Age-related features	50
Memory-related features	52
Motivation or its absence in the learning process	54
The importance of after-school activities among schoolchildren	56
CONCLUSION AND SUGGESTIONS	70
REFERENCE LIST	78
APPENDICES	82

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

INTRODUCTION

Ժամանակակից աշխարհում օտար լեզուն՝ որպես առարկա, կարևոր տեղ է գրավում հանրակրթության ոլորտում: Օտար լեզվի իմացությունը հարստացնում և լայնացնում է մարդկանց մտահորիզոնը: 21-րդ դարում պատանին արդիական կրթության, աշխարհաճանաչողության, ապագայի ուղին ընտրելու, ինչպես նաև միջավայրի և շրջապատի զարգացմանը նպաստելու համար պետք է ունենա պիտանի տեղեկություն գտնելու, շփվելու, հաղորդակցվելու կարողություններ և հմտություններ: Թվարկվածի հիմքում ընկած գործոններից մեկը տարբեր օտար լեզուների բավարար իմացությունն է:

«-ում հանրակրթության առարկայական չափորոշիչների և ծրագրերի բարեփոխման շրջանակներում դպրոցներում դասավանդվում են անգլերեն, գերմաներեն, ռուսերեն և ֆրանսերեն լեզուներ: Նույն հանրակրթության պետական չափորոշիչով՝ թվարկված լեզուներից առնվազն երկուսի ուսուցումը դպրոցներում պարտադիր պահանջ է: Պետական մակարդակով սահմանված և ԿԳՄՍ նախարարության կողմից կիրառվող չափորոշիչները նպատակ ունեն շեշտադրել աշակերտի՝ բազմալեզու հաղորդակցության ժամանակ ակտիվ սոցիալական դերակատար լինելը, որտեղ օտար լեզուներով հաղորդակցությունը պետք է օգնի աշակերտին ճանաչել աշխարհը և այլ մշակույթներ, հնարավորություն ընձեռնի իր մշակույթը ներկայացնել այլ լեզուներով, հանդես գալ որպես ստեղծագործ և քննական մտածողությամբ օժտված անհատ, ինչպես նաև նպաստի անձնական, խմբային, համայնքային և հասարակական հնչեղության հարցերի լուծման նպատակով համագործակցություններին¹:

Հայաստանում օտար լեզուները դասավանդվում են 2-12-րդ դասարաններում՝ ծածկելով հանրակրթության բոլոր երեք աստիճանները՝ տարրական, միջին և ավագ:

Գավառ համայնքի դպրոցներում, որոնք ուսումնասիրվել են սույն հետազոտության շրջանակներում, որպես պարտադիր առարկաներ, ներդրված են ռուսերեն, անգլերեն գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուները:²

¹ Տե՛ս «Օտար Լեզուները Հայաստանում» գիտամեթոդական հանդես, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության Կրթության ազգային ինստիտուտ, Երևան, 2008 թ, էջ 56

² Համաձայն ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարանի կողմից 2022 թվականին տրամադրված տեղեկատվության

In the modern world, foreign language as a subject holds an important place in the field of general education. The knowledge of a foreign language enriches and broadens people's outlook. In the 21st century, for up-to-date education, knowledge of the world and choice of future profession, as well as for the contribution to the development of the environment and surroundings, a young person should have the abilities and skills to find useful information and to socialize and communicate. One of the factors behind the list is sufficient knowledge of various foreign languages.

English, German, Russian and French languages are taught in schools within the framework of the reform of subject standards and programs of general education in RA. According to the same state standard of general education, the teaching of at least two of the listed languages is a mandatory requirement in schools. The standards defined at the state level and applied by the Ministry of Education, Science, Culture and Sports aim to emphasize the student's active social role in multilingual communication, where communication in foreign languages should help the student to get to know the world and other cultures, provide an opportunity to present their culture in other languages, act as a creative and investigative person, a thoughtful individual, as well as contribute to collaborations in order to solve personal, group, community and public issues.³

In Armenia, foreign languages are taught in grades 2-12, covering all three levels of general education: elementary, middle, and high school.

Russian, English, German and French languages are introduced as compulsory subjects in the schools of Gavar community, which were studied within the framework of this research.⁴

In order to find out the current situation of foreign language teaching in the schools of Gavar, to bring out the extralinguistic factors that have the most impact on learning and to describe them in a credible way, we tried to collect the opinions of all the parties concerned, listen to their problems and suggestions. In order to find out the answers to the research questions, 15 qualitative interviews with foreign language teachers, 114 quantitative surveys

³ "Foreign Languages in Armenia" scientific methodical journal, National Institute of Education of the RA Ministry of Education and Science, Yerevan, 2008, p. 56

⁴ According to the information provided in 2022 by the RA Gegharkunik Regional Administration

Գավառի դպրոցներում օտար լեզուների ուսուցման ներկա իրավիճակը պարզելու, ուսուցման վրա առավել ազդող արտալեզվական գործոնները դուրս բերելու և արժանահավատորեն նկարագրելու համար փորձել ենք հավաքագրել բոլոր շահագրգիռ կողմերի կարծիքները, լսել խնդիրներն ու առաջարկությունները: Հետազոտական հարցերի պատասխանները բացահայտելու նպատակով Գավառ համայնքի դպրոցներում իրականացվել են 15 որակական հարցազրույցներ օտար լեզվի ուսուցիչների հետ, 114 քանակական հարցումներ աշակերտների շրջանում և 20 փաստաթղթերի ուսումնասիրություն:

Ծրագրի բոլոր բաղադրիչների համադրումն ու բազմակողմանի մոտեցումը հնարավորություն է տվել սույն զեկույցում ներկայացնել գործնական տեղեկատվություն: Մեթոդաբանությունը մշակելիս փորձ է արվել հնարավորինս խուսափել վերացական տեսաբանումից, կենտրոնանալ դպրոցներում օտար լեզվի ուսուցման ոլորտում առկա դժվարությունների վրա, վերհանել հակասությունները և բարդությունները:

Ստորև ներկայացվում են իրականացված հետազոտության արդյունքների ընդհանրացումը և դրա հիման վրա ձևավորված եզրակացություններն ու առաջարկությունները:

among students and 20 document studies were conducted among students and 20 document studies were conducted in the schools of Gavar community.

Combining all project components and a comprehensive approach made it possible to present practical information in this report. While developing the methodology, an attempt was made to avoid abstract theorizing as much as possible, to focus on the existing difficulties in the field of foreign language teaching in schools, to bring out contradictions and complications.

The generalization of the results of the conducted research and the conclusions and recommendations formed on its basis are presented below.

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱ-ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՔԸ

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF THE RESEARCH

Ժամանակակից հասարակություններին բնորոշ է միջպետական հարաբերությունների ընդլայնումը, առևտրատնտեսական կապերի խորացումը, գիտության և տեխնիկայի առաջընթացը, ինչպես նաև գիտատեխնիկական տեղեկատվության պարբերական փոխանակումը: Այս տեսանկյունից օրեցօր ավելի մեծ կարևորություն է ստանում օտար լեզուների իմացությունը՝ որպես աշխարհում գիտատեխնիկական առաջընթացի, սոցիալ-տնտեսական զարգացումների և միջմշակութային հարաբերությունների և հաղորդակցման գործուն միջոց: Օտար լեզուների տիրապետումը կարևոր է նաև ապագա մասնագետների համար՝ իրենց մասնագիտության մեջ միջազգային զարգացումներին հետևելու, այլալեզու գործընկերների հետ շփումների, միջազգային հարթակներում սեփական փորձը և ձեռքբերումները ներկայացնելու, մյուսների փորձին ծանոթանալու և այլ նկատառումներով:

ՀՀ-ում անկախացումից և կրթական բարեփոխումներից հետո հանրակրթության համակարգում օտար լեզուների ուսուցման ասպարեզում շատ տեղաշարժեր և փոփոխություններ են կատարվել, որոնք դեռևս բավարար չեն: Հայաստանի տարբեր շրջաններում, մասնավորապես Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնքում, դպրոցականների օտար լեզուների իմացության մակարդակը դժվար է բավարար համարել, քանի որ դպրոցականները հաճախ ստիպված են լինում հաճախել օտար լեզվի լրացուցիչ պարապմունքների, ինչպես նաև շատ համալսարանների ֆակուլտետներ ընդունելության քննությունների ցանկից հանում են օտար լեզուները՝ բավարար քանակի դիմորդներ ներգրավելու:

Ծրագրի նպատակը

Բացահայտել Գավառի համայնքի 9-12-րդ դասարանի աշակերտների շրջանում օտար լեզուների իմացության աստիճանը և ուսուցման վրա ազդող արտալեզվական գործոնները:

Հետազոտության օբյեկտը

Գավառ համայնքի 9-12-րդ դասարանի աշակերտներ

Modern societies are characterized by the expansion of interstate relations, deepening of commercial and economic ties, advances in science and technology, as well as the periodic exchange of scientific and technical information. From this point of view, the knowledge of foreign languages is becoming more important day by day as an effective means of scientific and technical progress, socio-economic developments and intercultural relations and communication in the world. Mastery of foreign languages is also important for future specialists to follow international developments in their profession, communicate with foreign language colleagues, present their own experience and achievements on international platforms, learn about the experience of others, and other considerations.

Since independence and educational reforms in RA, many shifts and changes have been made in the field of teaching foreign languages in the general education system, which are still not enough. In different regions of Armenia, in particular in Gavar community of Gegharkunik region, it is difficult to consider the level of knowledge of foreign languages of schoolchildren as sufficient, as schoolchildren often have to attend additional foreign language classes, as well as many university faculties remove foreign languages from the list of entrance exams in order to attract a sufficient number of applicants.

Aim of the project

To reveal the degree of knowledge of foreign languages among students of 9-12th grade of Gavar community and extralinguistic factors affecting learning.

The object of research

9-12th grade students of Gavar community

Selection of information collection methods

Quantitative and qualitative methods of information collection were used to reach the aim of this research and solve the set problems. The results obtained by each method and the main data were compared, combined and reflected in the analysis of the research results. This kind of approach allowed to obtain as objective and comparable empirical quantitative data as possible, while describing and supplementing them with qualitative information.

Տեղեկատվության հավաքագրման մեթոդների ընտրություն

Սույն հետազոտության նպատակը իրականացնելու և առաջադրված խնդիրները բացահայտելու համար կիրառվել են տեղեկատվության հավաքագրման քանակական և որակական մեթոդներ: Յուրաքանչյուր մեթոդի միջոցով ստացված արդյունքները և հիմնական տվյալները համեմատվել, համակցվել և արտացոլվել են հետազոտության արդյունքների վերլուծության մեջ: Այսպիսի մոտեցումը թույլ է տվել ստանալ հնարավորինս օբյեկտիվ և համեմատելի էմպիրիկ քանակական տվյալներ, միաժամանակ դրանք նկարագրել և լրացնել որակական տեղեկատվությամբ:

Տեղեկատվության հավաքագրման առաջին մեթոդ է ընտրվել **քանակական ստանդարտացված հարցաթերթիկով դեմառդեմ հարցումը**: Ներկայացուցչական-քանակական հետազոտություն է իրականացվել ըստ դպրոցների: Գավառ խոշորացված համայնքը ընդգրկող 12 բնակավայրերում առկա 25 դպրոցներից կատարվել է ընտրանք՝ ապահովելով յուրաքանչյուր բնակավայրից առնվազն մեկական դպրոցի ուսումնասիրություն: Հաշվի են առնվել, թե յուրաքանչյուր դպրոցում ո՞ր օտար լեզուներն են դասավանդվում, քանի՞սն են դասավանդվում, այնուհետև հաշվի է առնվել 9-12-րդ դասարանի աշակերտների քանակը: Արդյունքում, ընտրված 12 դպրոցներում 9-12-րդ դասարանի աշակերտների շրջանում իրականացվել են 114 հարցումներ: Հարցմանը մասնակից վերջնական հետազոտական սուբյեկտը՝ աշակերտը, ընտրվել է էլեկտրոնային մատյանների օգնությամբ՝ պատահական քայլի միջոցով:

Տեղեկատվության հավաքագրման երկրորդ մեթոդ է ընտրվել **որակական կիսաձևայնացված հարցազրույցը** (semi-structured interview): Նախապես կազմված հիմնական բաց հարցերի ուղեցույցի հիման վրա օտար լեզվի ուսուցիչների շրջանում անցկացվել են 15 հարցազրույցներ՝ 30-ից մինչև 60 րոպե տևողությամբ: Այնուհետև ձայնագրությունները տպագրվել և ենթարկվել են վերլուծության:

Տեղեկատվության հավաքագրման երրորդ մեթոդ է ընտրվել **փաստաթղթերի երկրորդային վերլուծությունը**: Գրասենյակային հետազոտության շրջանակներում հավաքագրվել է 20 փաստաթուղթ՝ ընտրանքը կատարվել է տիպային սկզբունքով, որպես չափանիշ վերցվել է հրապարկման ամսաթիվը, լեզուն և բովանդակությունը:

A face-to-face survey with a quantitative standardized questionnaire was chosen as the first method of information collection. A representative-quantitative survey was conducted according to the schools. A sample was made from 25 existing schools in 12 settlements covering the enlarged community of Gavar, ensuring that at least one school from each settlement was studied. It was taken into account which foreign languages and how many of them are taught, and then the number of students in grades 9-12 was taken into account. As a result, 114 surveys were conducted among 9-12 grade students in 12 selected schools. The final research subject participating in the survey, the student, was selected with the help of electronic journals randomly.

The second method of information collection was the **qualitative semi-structured interview**. Based on a guide of basic open-ended questions prepared in advance, 15 interviews were conducted among foreign language teachers, lasting from 30 to 60 minutes. The recordings were then transcribed and analyzed.

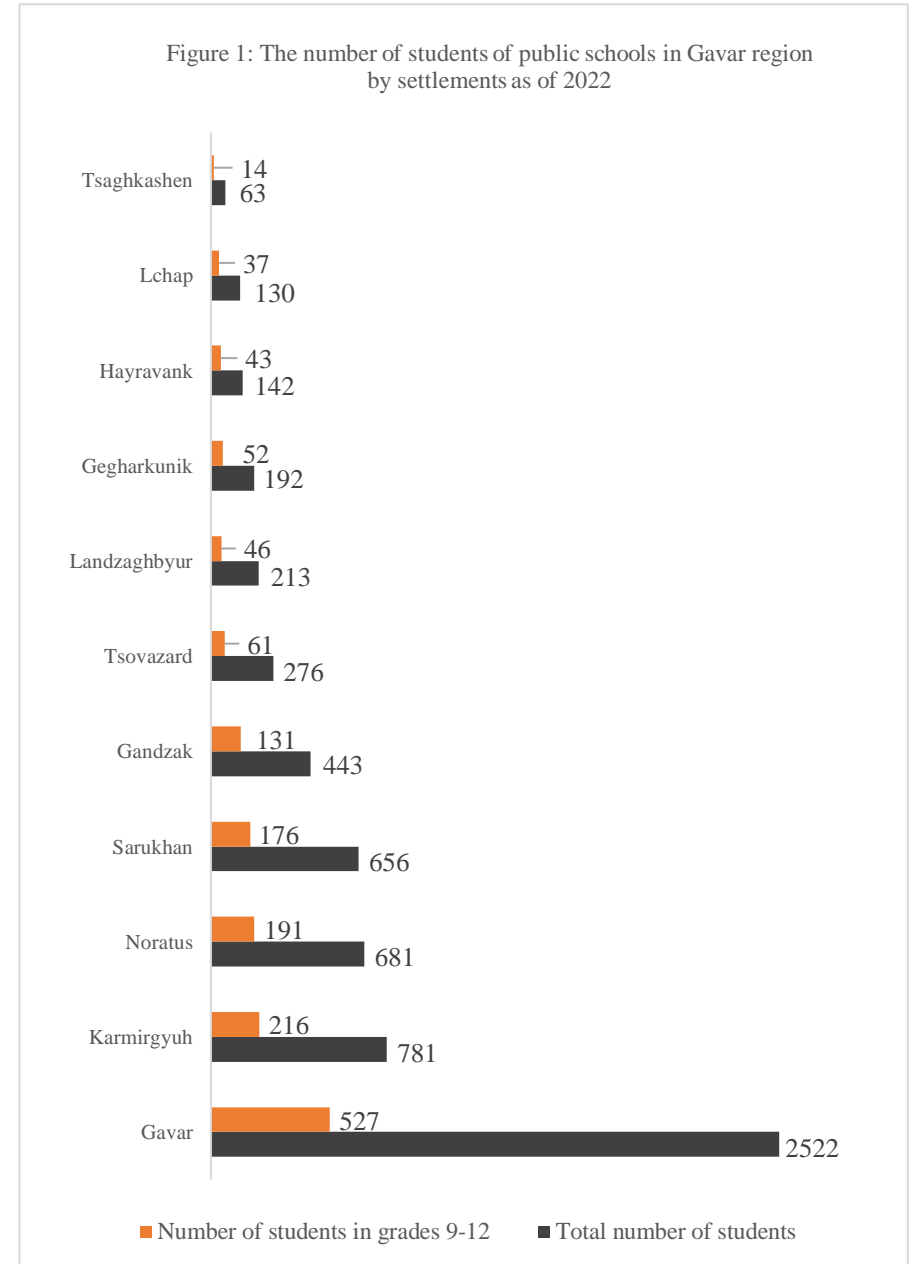
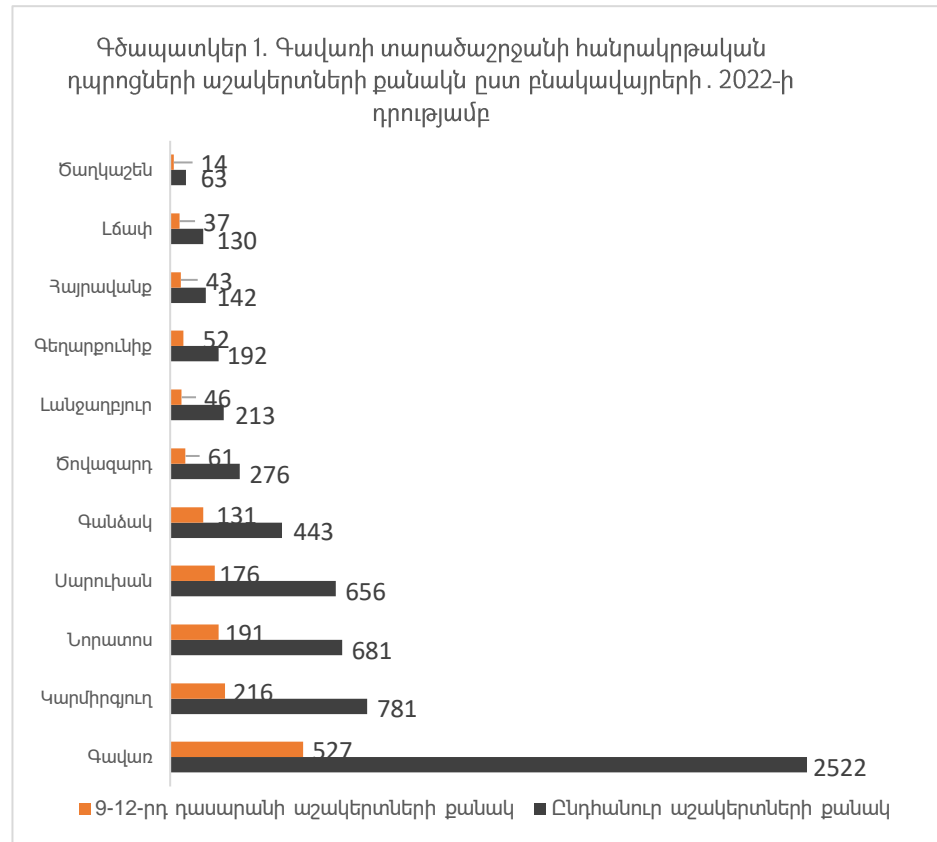
Secondary analysis of documents was chosen as the third method of information collection. 20 documents were collected within the framework of the office research, the sample was made on a typical basis, the date of publication, language and content were taken as criteria.

Socio-demographic characteristics of the surveyed students

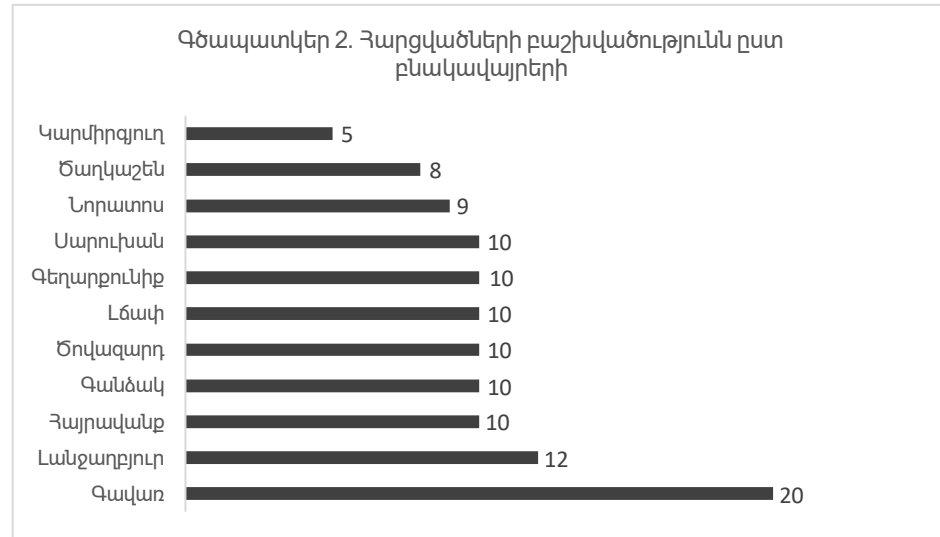
According to the information provided by the RA Gegharkunik Regional Administration, as of 2022, the total number of students studying in the enlarged community of Gavar (in 12 settlements) is 6099. Figure 1 shows that the city of Gavar is the first in the total number of students. The leader in the number of students studying in grades 9-12 is Gavar. The number of high school students in Karmirgyugh, Noratus, Sarukhan and Gandzak settlements is 2-3 times higher than the number of high school students in Tsovard, Lanjaghbyur, Gegharkunik, Hayravank, Lchap and Tsaghkashen settlements.

Հարցված աշակերտների սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչները

Համաձայն ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարանի տրամադրած տեղեկատվության՝ 2022 թվականի դրությամբ Գավառ խոշորացված համայնքում (12 բնակավայրերում) սովորող աշակերտների ընդհանուր թիվը 6099 է: **Գծապատկեր 1-ից** երևում է, որ աշակերտների ընդհանուր քանակով առաջինը Գավառ քաղաքն է: 9-12-րդ դասարաններում սովորող աշակերտների քանակով առաջատարը կրկին ք. Գավառն է: Կարմիրգյուղ, Նորատուս, Սարուխան և Գանձակ բնակավայրերում ավագ դպրոցականների թվաքանակը 2-3 անգամ գերազանցում է Ծովազարդ, Լանջաղբյուր, Գեղարքունիք, Հայրավանք, Լճափ և Ծաղկաշեն բնակավայրերի ավագ դպրոցականների թվաքանակին:

Գծապատկեր 2-ում ներկայացված է հարցվողների քանակն ըստ բնակավայրերի: Ամենաշատ հարցումներն անցկացվել են Գավառ քաղաքում՝ 20 հարցում, իսկ ամենաքիչը՝ Կարմիրգյուղում՝ 5 հարցում: Սարուխան, Գեղարքունիք, Լճափ, Ծավազարդ, Գանձակ և Հայրավանք բնակավայրերում կատարվել են 10-ական հարցումներ, Ծաղկաշեն և Նորատուս բնակավայրերում կատարվել են 10-ից պակաս, իսկ Լանջաղբյուրում՝ 10-ից ավել հարցումներ:

Գծապատկեր 3-ից երևում է, որ հարցումները կատարվել են 14-18 տարեկան աշակերտների շրջանում: 34 հարցումներ կատարվել են 16 տարեկան աշակերտների հետ, թվով ավելի քիչ հարցումներ (19 հարցում)՝ 14 տարեկանների շրջանում: Մնացած տարիքի աշակերտների հետ կատարվել են համեմատաբար հավասար քանակի հարցումներ:

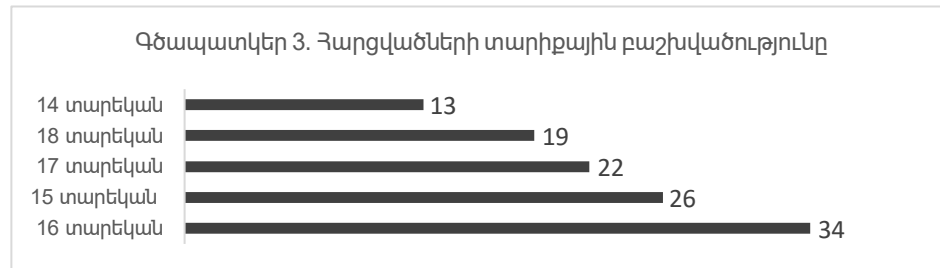

Figure 2 shows the number of respondents by settlements. The most polls were conducted in the city of Gavar - 20 polls, and the least in Karmirgyuh - 5 polls. In Sarukhan, Gegharkunik, Lchap, Tsovazard, Gandzak and Hayravank settlements, 10 surveys were conducted each, in Tsaghkashen and Noratus settlements- less than 10 surveys, and in Landzaghybur - more than 10 surveys.

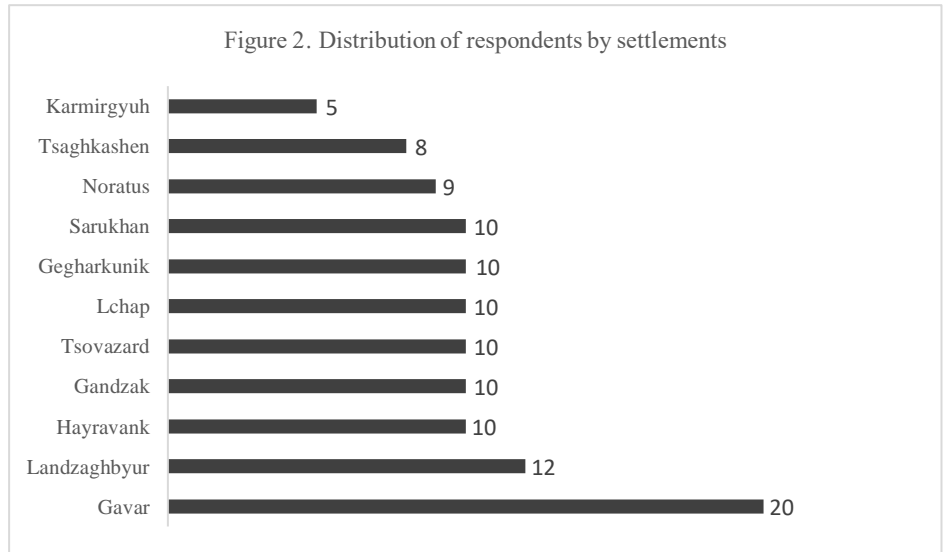
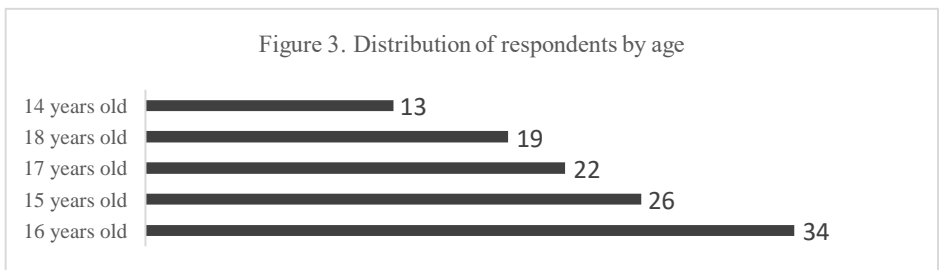
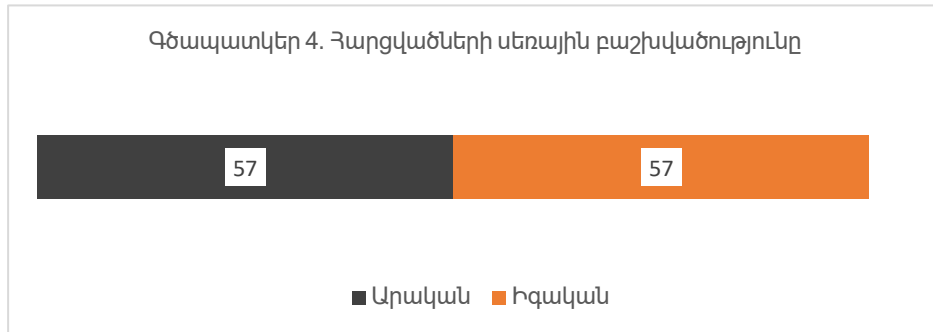

Figure 3 shows that the surveys were conducted among students aged 14-18. 34 surveys were conducted with 16-year-old students, a smaller number of surveys (19 surveys) among 14-year-olds. Relatively equal number of surveys were done with the students of other ages.

Գծապատկեր 4-ից երևում է հարցվածների սեռային բաշխվածությունը: Ապահովվել է հավասար թվով իգական և արական սեռի հարցվողներ ունենալու հանգամանքը, որպեսզի հետազոտական տվյալները ներկայացուցչական լինեն:

Գծապատկեր 5-ից երևում է, որ հարցումները կատարվել են 9-12-րդ դասարանների աշակերտների հետ: Հարցվողների բաշխվածությունն ըստ դասարանների կատարվել է համեմատաբար հավասար համամասնությամբ՝ թվային փոքր տարբերություններով:

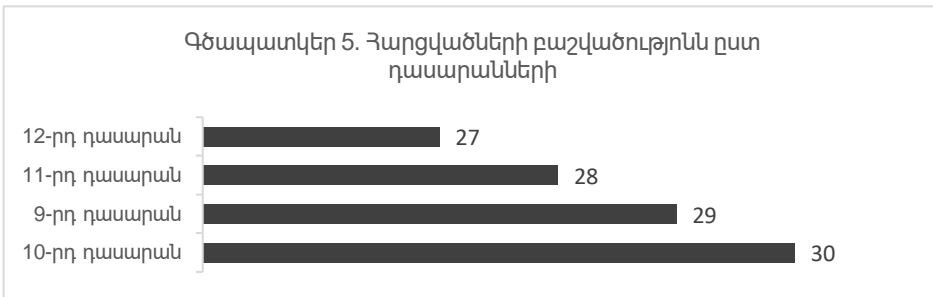

Figure 4 shows the gender distribution of the respondents. Equal numbers of female and male respondents were ensured so that the research data would be representative.

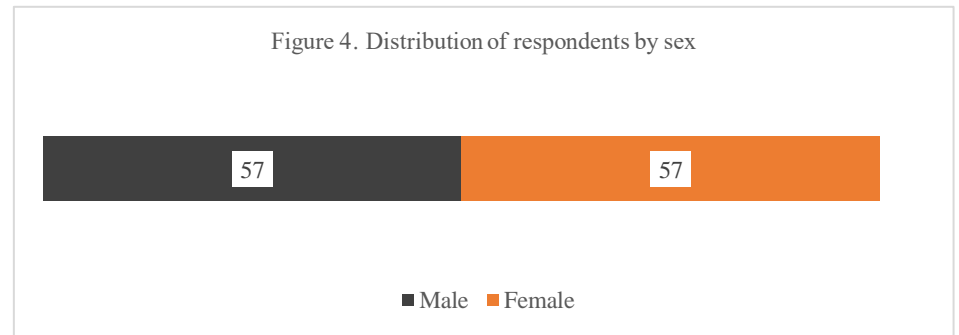
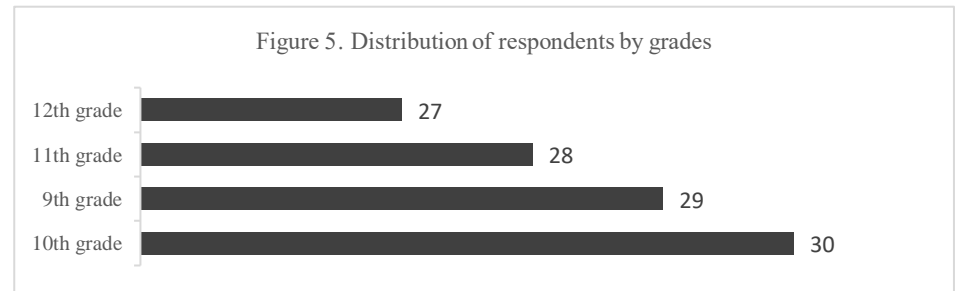

Figure 5 shows that the surveys were conducted with students of grades 9-12. The distribution of the respondents according to classes was done in a relatively equal proportion, with small numerical differences.

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

**ԳԱՎԱՌԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ
ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ
ՕՏԱՐ ԼԵՋՈՒՆԵՐԻ
ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ
ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

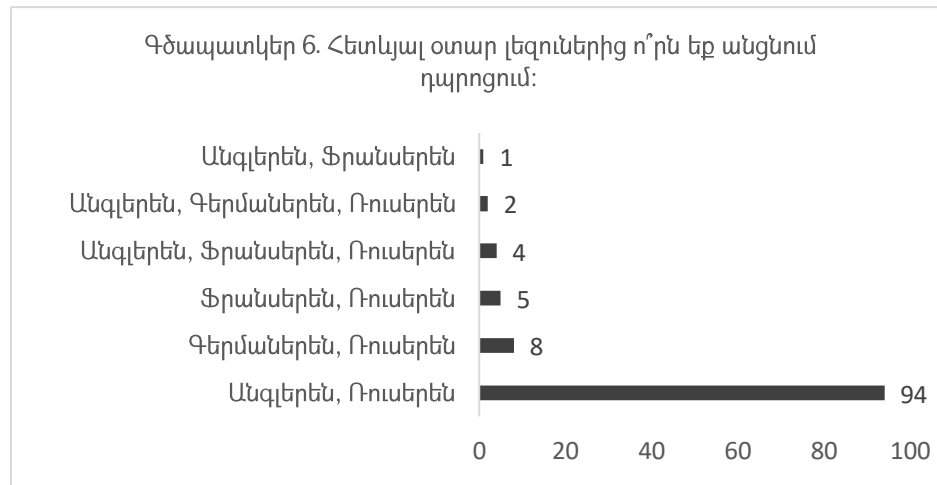
**DESCRIPTION OF THE
SITUATION OF TEACHING
FOREIGN LANGUAGES IN THE
SCHOOLS OF GAVAR REGION**

ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ՕՏԱՐ ԼԵՂՈՒՆԵՐԸ ԵՎ ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԸ

Ինչպես արդեն նշել էինք, Գավառի դպրոցական ծրագրերում, որպես պարտադիր առարկաներ, ներդրված են ռուսերեն, անգլերեն գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուները:

Այդ լեզուների ուսուցանումն ունի հետևյալ նպատակները՝ ըստ օտար լեզուների հանրակրթության պետական առարկայական ստորև ներկայացված չափորոշիչների:

- **Տարրական դպրոցում** սովորողների մոտ զարգացնել Լեզուների իմացության եվրոպական շրջանակի (այսուհետ՝ ԼԻԵՇ) A1 մակարդակի կարողունակություններ:
- **Միջին դպրոցում** զարգացնել ԼԻԵՇ-ի B1 մակարդակի կարողունակություններ⁵:
- **Ավագ դպրոցում** սովորողների մոտ զարգացնել ԼԻԵՇ-ի B2 մակարդակի կարողունակություններ:

⁵ Ընդ որում, հարկ է ընդգծել, որ 5-6-րդ դասարաններում առարկայական բովանդակությունը կառուցվում է այնպես, որ 6-րդ դասարանի ավարտին սովորողները ունենան A2 մակարդակի կարողություններ:

FOREIGN LANGUAGES TAUGHT AND SCHOOL HOURS

As we have already mentioned, Russian, English, German and French languages are included in Gavar's school programs as compulsory subjects.

The teaching of these languages has the following goals, according to the state subject standards of general education of foreign languages presented below.

- **In elementary school:** To develop A1 level abilities of Common European Framework of Reference (hereinafter: CEFR)
- **In middle school:** To develop B1 level abilities of CEFR⁶.
- **In high school:** To develop B2 level abilities of CEFR.

Figure 6 shows that English and Russian languages are taught the most in the studied schools. As foreign languages, German and French are less common. Let's pay attention to the fact that the number of respondents who are currently learning three foreign languages at school is also small.

⁶ At the same time, it should be emphasized that the subject content in grades 5-6 is built in such a way that by the end of the 6th grade, students have A2-level abilities.

Գծապատկեր 6-ից երևում է, որ ուսումնասիրվող դպրոցներում ամենաշատն ուսուցանվում են անգլերեն և ռուսերեն լեզուները: Որպես օտար լեզուներ՝ գերմաներենն ու ֆրանսերենը պակաս տեղ են զբաղեցնում: Նկատենք, որ քիչ է նաև այն հարցվողների քանակը, ովքեր դպրոցում տվյալ պահին անցնում են երեք օտար լեզուներ:

Գծապատկեր 7-ից երևում է, որ հարցվողների մեծամասնությունը՝ 50 և ավելի հարցվողներ, կարծում են, որ 3 և ավելի օտար լեզվի իմացությունը մարդու համար պարտադիր պայման է: Մոտավորապես 50 հարցվողներ կարծում են, որ ներկայումս անհրաժեշտ է առնվազն 2 օտար լեզվի իմացություն, իսկ 10 հարցվողներ նշել է, որ մարդ պետք է տիրապետի առնվազն 1 օտար լեզվի:

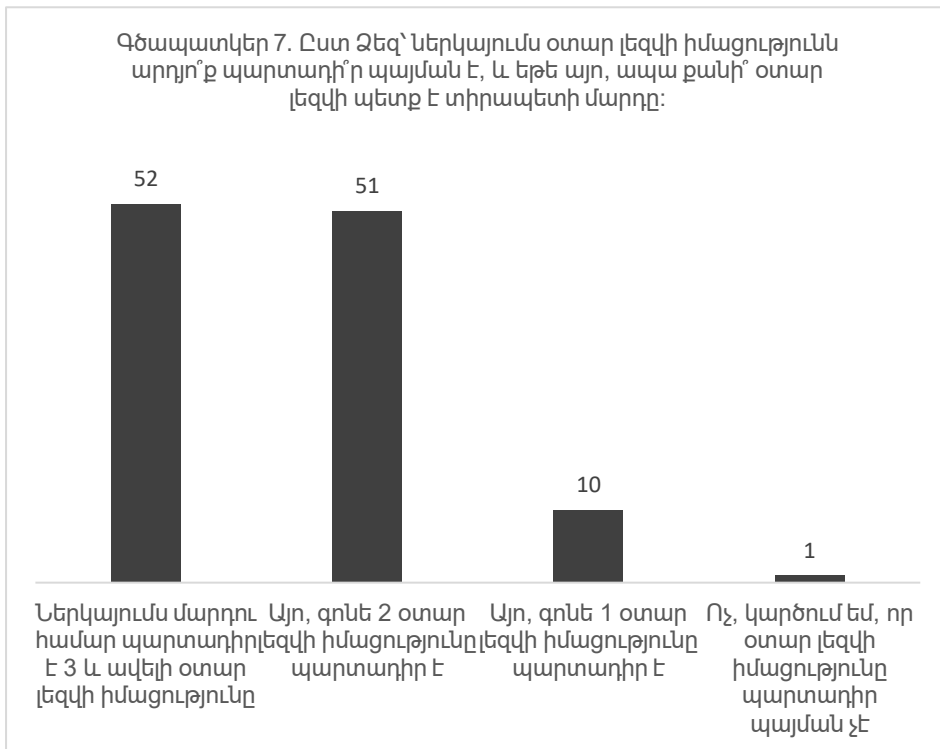
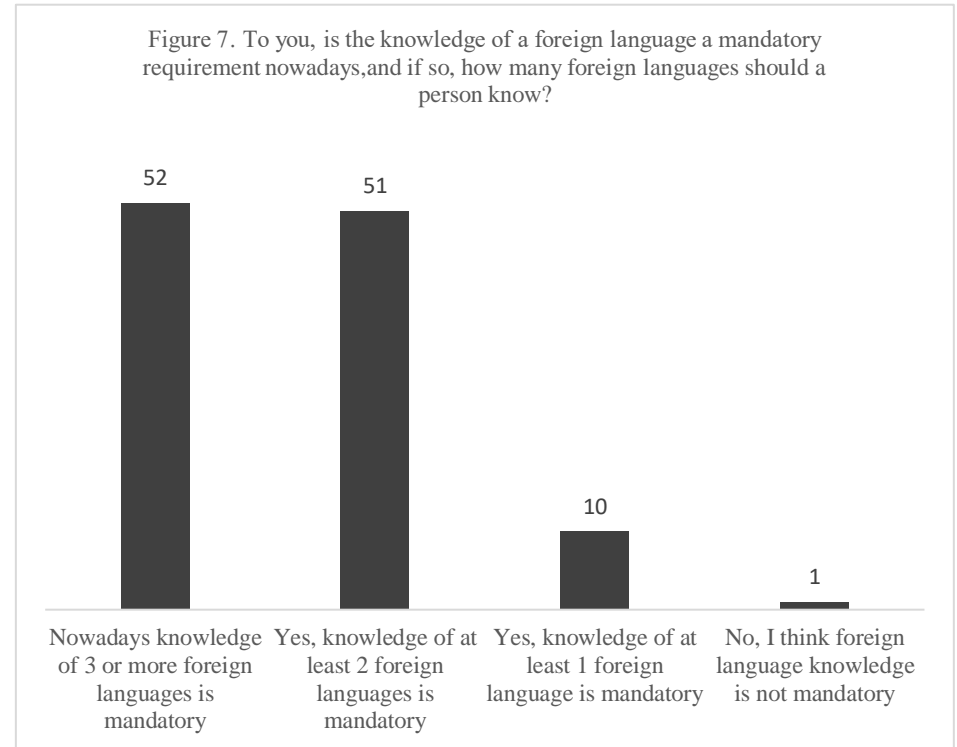

Figure 7 shows that the majority of the respondents, (50 and more respondents), believe that knowledge of 3 or more foreign languages is a mandatory condition for a person. Approximately 50 respondents believe that knowledge of at least 2 foreign languages is currently necessary, and 10 respondents stated that a person should know at least 1 foreign language.

Անդրադառնանք նաև ուսուցանվող օտար լեզուներին շաբաթական հատկացվող դասաժամերի քանակին:

Ուսուցիչների հետ իրականացված հարցազրույցների արդյունքներով՝ շաբաթական կտրվածքով օտար լեզվին հատկացվող դասաժամերը, մասնավորապես ցածր դասարաններում, չեն կարող բավարար լինել սովորողին լիարժեք գիտելիք ու հմտություններ փոխանցելու համար: Որպես ցանկալի նվազագույն շեմ՝ ուսուցիչները նշում են շաբաթական 3-4 դասաժամը: Ստորև ներկայացվում են մի քանի ուսուցիչների հատկանշական կարծիքներ:

«...Հիմա 2 դասաժամով ենք անցնում: Եթե 3 ժամ նախատեսվեր օտար լեզու ուսուցանելու համար, ապա 2 ժամը կտրամադրեի քերականություն բացատրելուն ու բառապաշարին, մյուս ժամն էլ երեխաների հաղորդակցական կարողություններին, բանավոր խոսքին: Հիմա լեզու են սովորում, որ մնա դասագրքում, չէ՞ ոչ սովորում են հաղորդակցական կարողությունները բարելավելու համար, ինչը չենք հասցնում»:

«...Մոտրավորապես շաբաթական 3-4 ժամ, ամենաքիչը գոնե 3 ժամ, և ոչ միայն 9-րդ դասարանում: Առավել նախընտրելի է, որ ցանկալի 3 ժամը նախատեսվի երրորդ դասարանի համար, քանի որ աշակերտները նոր են սկսում առարկայի հետ ծանոթանալ և շատ դժվարությունների են հանդիպում: Այսպես, օրինակ՝ երեխաների փառերը սովորելու համար ժամանակահատվածը կարճ է, ինչպես նաև 3-րդ դասարանի ծրագիրը բարդ է: Մեր աշակերտները, որ կարողանում են այդքան էլ սովորել, լավ է»:

«...Յուրաքանչյուր դասարանին տրված է 2 դասաժամ, որն օտար լեզվի համար քիչ է: Պեքք է գոնե լինի 3 դասաժամ: Եղել են դեպքեր, երբ տնօրենին խնդրել եմ օտար լեզվի համար հատկացնել ևս 1 դասաժամ, որի դեպքում արդյունավետությունը մեծ է եղել: 2 դասաժամ հատկացնում էի նյութն ընթերցելուն, թարգմանելուն, իսկ 3-րդը՝ պատմելուն: Այդ հավելյալ դասաժամը տրամադրում էի բանավոր խոսքի զարգացմանը: Իսկ 2 դասաժամով ծրագիրը դժվարությամբ ենք հասցնում ավարտել»:

Let's also look at the number of weekly lessons allocated to foreign languages taught.

According to the results of the interviews conducted with the teachers, the lessons allocated to a foreign language on a weekly basis, particularly in the lower grades, cannot be enough to transfer full knowledge and skills to the learner. Teachers mention 3-4 lessons per week as a desirable minimum threshold. Below are the characteristic opinions of several teachers.

"...Now we have 2 lessons. If 3 hours were planned for teaching a foreign language, then I would allocate 2 hours to explaining grammar and vocabulary, and the other hour to children's communication skills, oral speech. Now are they learning a language so that it remains in the textbook? Aren't they learning to improve their communication skills? And we don't have enough time to do that."

"...Approximately 3-4 hours a week, at least at least 3 hours, and not only in the 9th grade. It is more preferable that the desired 3 hours be planned for the third grade, as the students are just starting to get acquainted with the subject and face many difficulties. So, for example, the time period for children to learn letters is short, and the 3rd grade program is also complex. The fact that our students still manage to learn just what they learn, is an achievement. "

"...Each class is given 2 lessons, which is not enough for a foreign language. There should be at least 3 lessons. There were cases when I asked the director to allocate 1 more lesson for a foreign language, in which case the efficiency was great. I used to spend 2 class hours reading and translating the material, and the 3rd one for retelling. I devoted that extra class time to the development of oral speech. But we hardly manage to finish the program with 2 lessons."

«...Երբ աշխատում եմ ցածր դասարանների երեխաների հետ, շատ դժվարությունների եմ հանդիպում: Անգլերենի քերականությունը բացատրելը շատ դժվար է: Երբ աշակերտները դեռ հայոց լեզվի քերականությունը չեն անցել, մեկ դասաժամի ընթացքում՝ 40-45 րոպեում ինչպե՞ս բացատրեմ հայերեն համապատասխան ուսուցանվող նյութը, հետո ե՞րբ բացատրեմ անգլերեն փարբերակը: Բայց կա ևս մեկ դժվարություն. սերունդն անփարբեր է: Երեխաները հիմնականում ինտերնետի ու հեռախոսի հետ են կապված, ժամանակի մեծ մասը այդպես են անցկացնում»:

Ուսուցիչները նաև նշում են, որ դասաժամերի սակավությունը երբեմն ստիպում է շեղվել ուսումնական պլանից և աշակերտներին տրամադրել ուսումնառության այնպիս նյութեր, որոնք տվյալ պահին առաջնահերթ և անհրաժեշտ են:

"...Working with children of lower grades, I face many difficulties. English grammar is very difficult to explain. If the students haven't learnt the grammar of the Armenian language yet, how do I explain the relevant material in Armenian in 40-45 minutes during one lesson and then manage to explain the English version? But there is another difficulty; The generation is indifferent. Children are mostly interested in the Internet and cellphones, they spend most of their time like that."

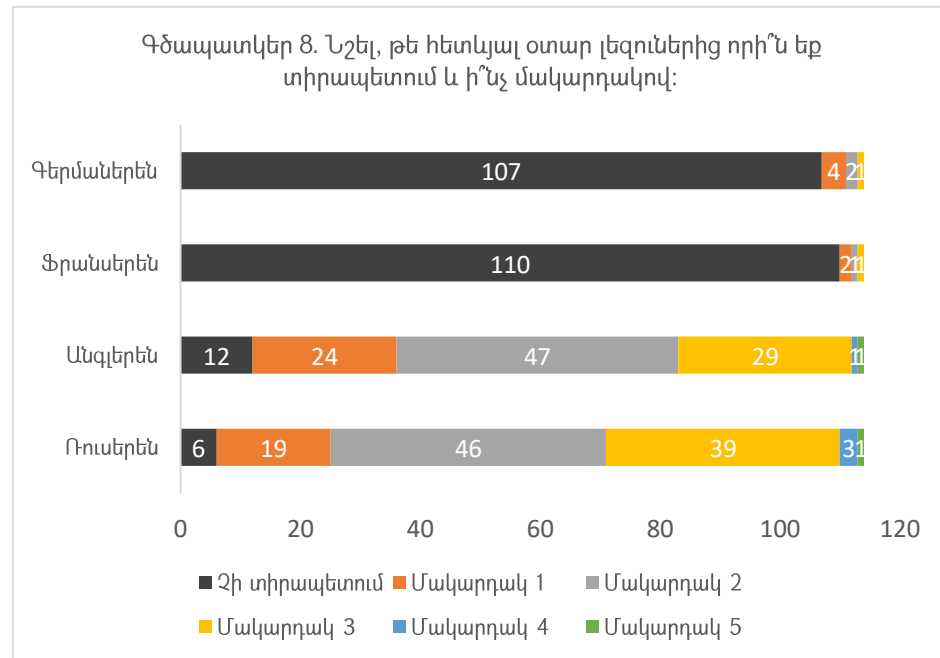
Teachers also note that the lack of class time sometimes forces them to deviate from the curriculum and provide students with such learning materials that are prioritized and necessary at the moment.

ՄԵԿ ԵՎ ԱՎԵԼ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ

Համաձայն **Գծապատկեր 8-ի՝** աշակերտների մեծ մասը չի տիրապետում գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուներին՝ համապատասխանաբար 107 և 110 աշակերտ, իսկ 12 և 6 աշակերտներ համապատասխանաբար չեն տիրապետում անգլերեն և ռուսաց լեզուներին:

Միայն գրել, կարդալ գիտեն (մակարդակ 1) գերմաներեն և ֆրանսերեն սովորողների համապատասխանաբար 4 և 2 աշակերտ, իսկ անգլերեն և ռուսաց լեզուներով գրել, կարդալ գիտեն (մակարդակ 1) համապատասխանաբար 24 և 19 աշակերտներ:

Միջին մակարդակով (մակարդակ 2) գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուներին տիրապետում են համապատասխանաբար 2 և 1 աշակերտներ, իսկ անգլերեն և ռուսաց լեզուներին 47 և 45 աշակերտներ:

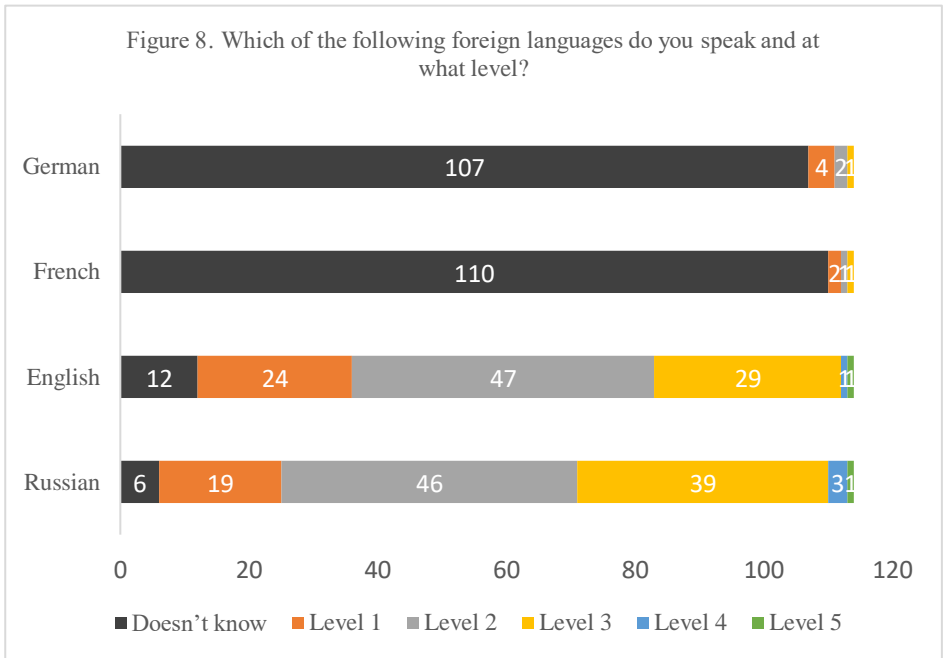
TEACHING ONE AND MORE FOREIGN LANGUAGES

According to **Figure 8**, most students do not know German and French, 107 and 110 students respectively, and 12 and 6 students do not know English and Russian respectively.

4 and 2 students learning German and French respectively only can write and read (level 1), and 24 and 19 students can read and write in English and Russian (level 1), respectively.

At the pre-intermediate level (level 2), German and French languages are mastered by 2 and 1 students respectively, and English and Russian languages by 47 and 45 students.

At an intermediate level (level 3), German and French are mastered by 1 student each, and in the case of English and Russian, 29 and 39 students respectively.

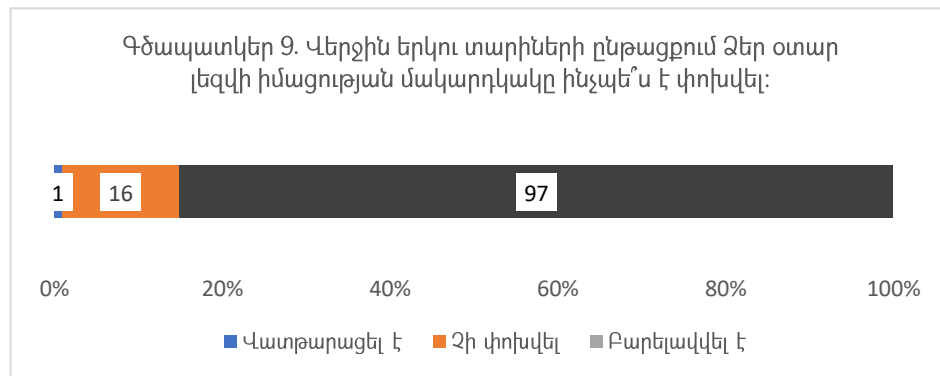

Միջինից բարձր մակարդակով (մակարդակ 3) գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուներին տիրապետում են 1-ական աշակերտներ, իսկ անգլերեն և ռուսաց լեզուների դեպքում՝ համապատասխանաբար 29 և 39 աշակերտներ:

Լավ մակարդակով (մակարդակ 4) գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուներին տիրապետում են 1-ական աշակերտներ, իսկ անգլերեն և ռուսաց լեզուներին՝ համապատասխանաբար 29 և 39 աշակերտներ:

Իրենց ինքնագնահատմամբ՝ գերազանց մակարդակով (մակարդակ 5) աշակերտները տիրապետում են միայն անգլերեն և ռուսերեն լեզուներին՝ ընդամենը 2 աշակերտներ, յուրաքանչյուր լեզվին՝ 1 աշակերտ հաշվով:

Ըստ **Գծապատկեր 9-ի**՝ հարցվողների 97%-ի ինքնագնահատմամբ վերջին 2 տարիների ընթացքում օտար լեզվի իմացության իրենց մակարդակը բարելավվել է, 16%-ինը՝ չի փոխվել, իսկ 1%-ը նշել է, որ ավելի է վատթարացել:

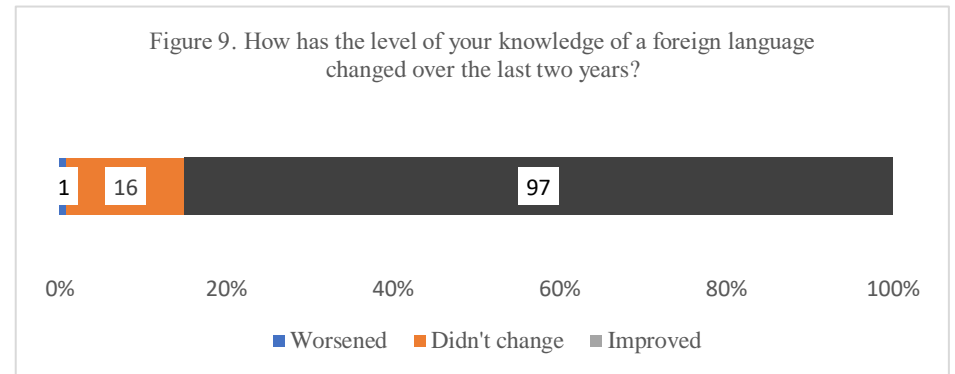

Ինչպես երևում է **Գծապատկեր 10-ում**, հարցվածների հիմնական մասը օտար լեզվի իմացության մակարդակի դրական փոփոխությունը պայմանավորում է դպրոցական դասերով: Հավելյալ պարապմունքներով և ինքնակրթությամբ օտար լեզվի իմացության մակարդակը բարելավել են գրեթե հավասար քանակությամբ՝ համապատասխանաբար 12 և 14 աշակերտներ, իսկ թե՛ դպրոցի դասերով, թե՛ կրկնուսույցի հետ պարապմունքներով օտար լեզվի իմացության մակարդակը բարելավել են 26 աշակերտներ:

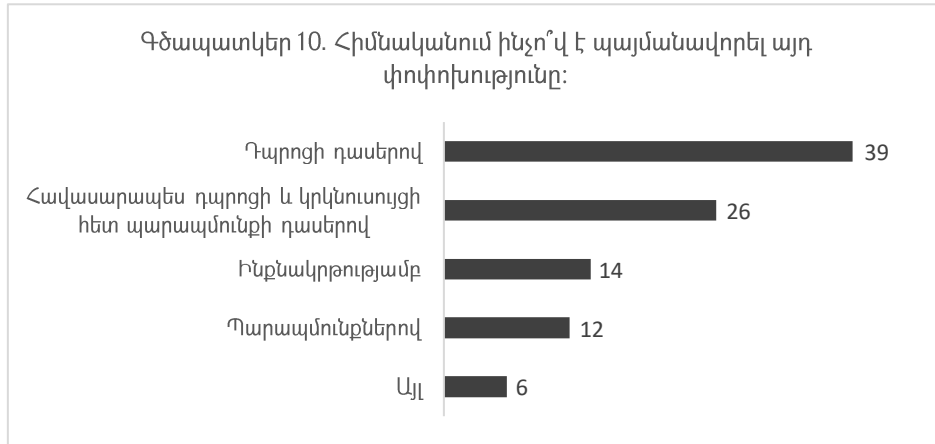
At an upper-intermediate level (level 4), German and French languages are mastered by 1 students each, and English and Russian languages by 29 and 39 students, respectively.

According to their self-assessment, students at an advanced level (level 5) only speak English and Russian, only 2 students, 1 student per language.

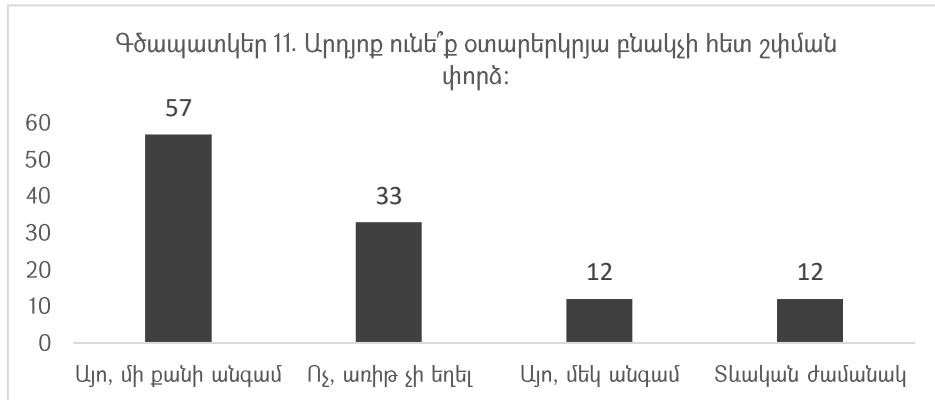
According to **Figure 9**, 97% of the respondents self-assessed that their level of knowledge of a foreign language had improved over the past 2 years, 16% said it had not changed, and 1% said it had worsened.

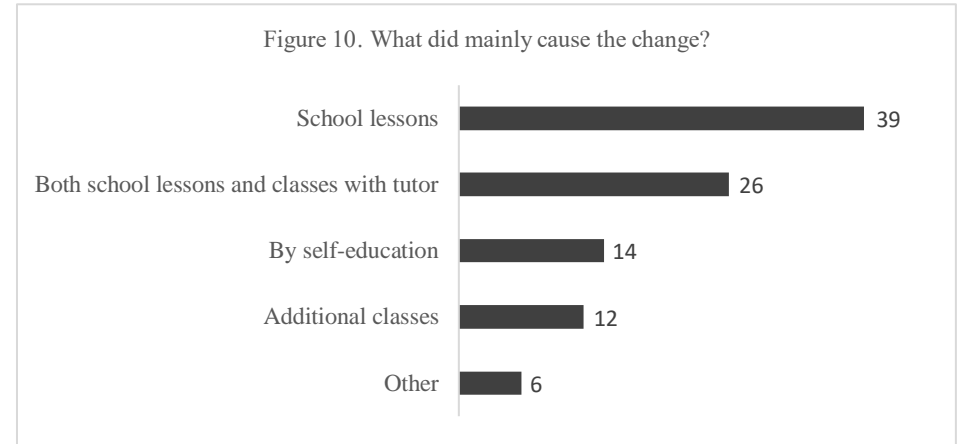
As can be seen in **Figure 10**, the majority of the respondents attribute the positive change in the level of knowledge of a foreign language to school classes. 12 and 14 students, respectively, improved the level of foreign language knowledge with additional classes and self-education, and 26 students improved the level of foreign language knowledge with both school classes and lessons with a tutor.

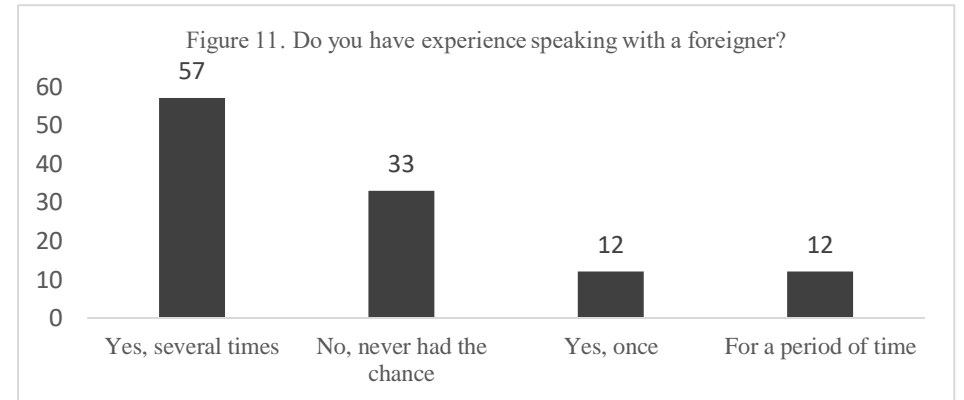
Ըստ **Գծապատկեր 11-ի** հարցվողների մեծ մասը մի քանի անգամ առիթ է ունեցել շփվել օտարերկրյա բնակչի հետ: Շուրջ 10 հարցվողներ նշել են, որ մեկ անգամ են շփվել, 10-ը տևական ժամանակ շփվել են օտարերկրացիներ հետ, և մոտավորապես 30 հարցվողներ ընդհանրապես առիթ չեն ունեցել շփվել օտարերկրացու հետ:

Հարցվողներին առաջարկվել է 1-ից 10 բալային սանդղակով գնահատել արտալեզվական այն գործոնները, որոնք նպաստում են օտար լեզու(ներ) սովորելուն:

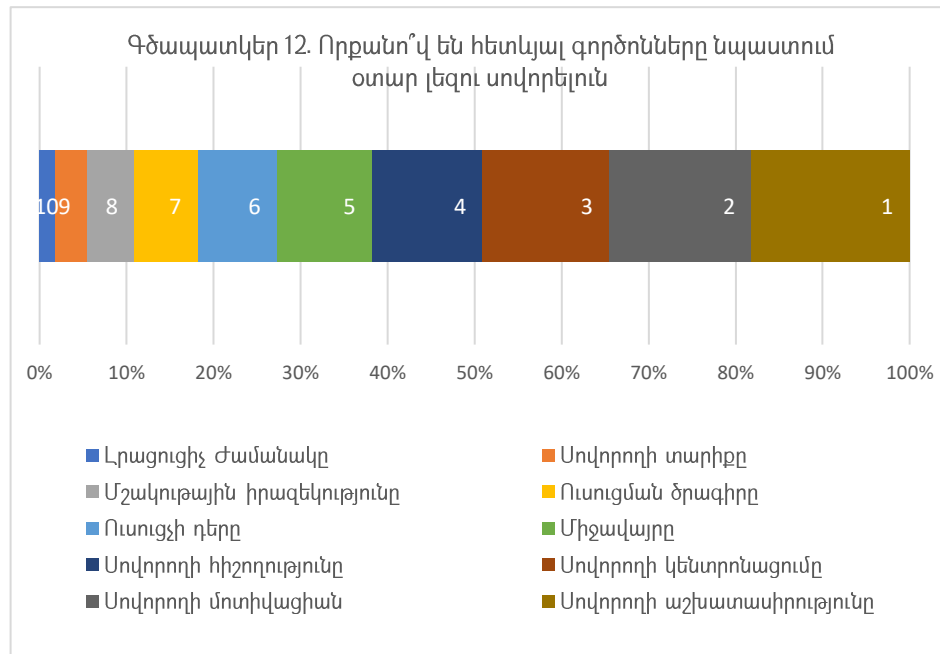

According to **Figure 11**, most of the respondents had the opportunity to communicate with a foreigner several times. About 10 respondents indicated that they had contact once, 10 had contact with foreigners for a long time, and approximately 30 respondents did not have the opportunity to communicate with a foreigner at all.

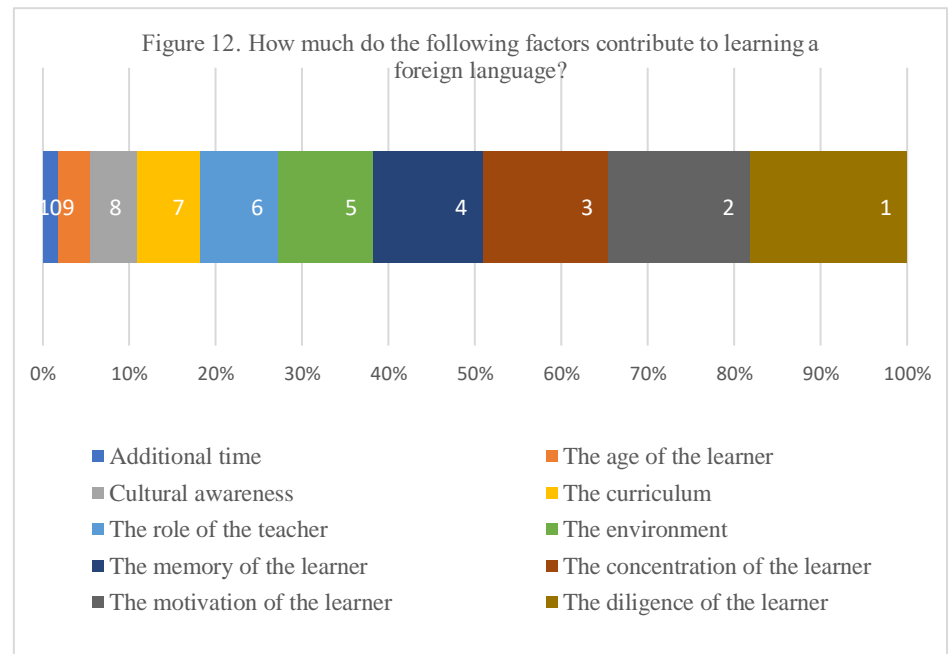
Respondents were asked to rate the extralinguistic factors that contribute to learning a foreign language(s) on a scale of 1 to 10.

Գծապատկեր 12-ում արտացոլված պատասխաններով՝ աշակերտների մեծամասնությունն առաջնային կարևորություն է տալիս սովորողի աշխատասիրությանը, մոտիվացիային, կենտրոնացմանը, հիշողությանը և այն միջավայրին, որտեղ ստանում է համապատասխան կրթությունը: Այս 5 գործոնները, ըստ հարցվողների, հանդիսանում են գլխավոր պայման օտար լեզու սովորելու համար: Իսկ մնացած գործոնները՝ ուսուցչի դերը, ուսուցման ծրագիրը, մշակութային իրազեկությունը, սովորողի տարիքը և լրացուցիչ ժամանակը, հարցվողները պակաս կարևոր են համարում օտար լեզու սովորելու գործընթացում:

Ուսուցիչների կարծիքով լեզուն արագ ու արդյունավետ սովորելու ընթացքում կարևոր դեր ունի հաղորդակցումը և լսելու ունակության զարգացումը՝ ֆիլմերի և շատ այլ մեդիաարտադրանքի տեսակների միջոցով: Կրթական արդյունավետ միջավայրի ձևավորվման առնչությամբ հարկ է ընդգծել ուսուցիչների դրական գնահատականը օտարերկրացի կամավորների մասին, ինչը պայմանավորված է եղել նրանց կողմից

With the responses reflected in **Figure 12**, the majority of students give primary importance to the learner's diligence, motivation, concentration, memory, and the environment in which the appropriate education is received. According to the respondents, these 5 factors are the main condition for learning a foreign language. And the rest of the factors - the teacher's role, the learning program, cultural awareness, the learner's age and additional time - are considered less important by the respondents in the process of learning a foreign language.

According to teachers, communication and the development of listening skills through movies and many other types of media products play an important role in learning a language quickly and effectively. In relation to the formation of an effective educational environment, it is necessary to emphasize the positive assessment of the teachers about the foreign volunteers, which was due to the way of working they used, which is drastically different from the traditional teaching.

կիրառված ավանդական ուսուցանումից կտրուկ տարբերվող գործելաճով:

Ներկայացվում են նաև ուսուցիչների կողմից կատարված որոշ նկատառումներ արտալեզվական գործոնների մասին:

«...Դպրոցում ունեցել ենք արտասահմանցի կամավոր, ում մասնագիտական հմտությունները վատ էին: Նա մասնագիտությամբ փնտրեսագետ էր, իսկ և լեզուն մատուցում էր խաղերի միջոցով: Երկու փարի ժամկետով նա իրականացրեց կամավորություն, ինչն արդյունավետ էր: Աշակերտները ստիպված խոսում էին օտար լեզվով, քանի որ կամավորը հայերեն չէր հասկանում: Մենք պլանավորում էինք դասը և բաժանում մասերի: Այնուհետև որոշում, թե ով ո՞ր մասը պետք է ներկայացնի դասարանին, որպեսզի ծրագրից հետ չմնայինք»:

«Լեզուն սովորում են այն կիրառելով: Մարդը կարող շատ լավ քերականություն իմանալ, փրկապետել բառապաշարի, բայց եթե չկիրառի, չի կարող հաղորդակցվել: Այդ պատճառով ավագ դպրոցում ես կարևորում եմ բանավոր խոսքի զարգացումը: Չնայած հիմա կա տենդենց, երիտասարդները սկսել են համացանցով փոքրիկ տեսահոլովակներ կամ ֆիլմեր դիտել հենց անգլերեն լեզվով, սակայն խնդիր է մնում այն, որ երեխաները շփման և կիրառման պակաս ունենան»:

«...Ըստ իս՝ աշակերտները պետք է շատ լավ փրկապետեն իրենց մայրենի լեզվին, ինչը ներկայումս շատ մեծ խնդիր է մեզանում: Ես կուզենայի, որ կարևորվեր նաև ռուսերենի դասավանդումը, քանի որ ռուսերենի իմացությունը 10 փարի առաջվա համեմատությամբ նվազել է: Աշակերտները պետք է փրկապետեն գոնե 2-3 օտար լեզվի: Որքան շատ լեզու իմանան, այնքան հնարավորությունները մեծ կլինեն»:

Ըստ էության՝ խնդրահարույց է նաև մայրենի լեզվի իմացությունը, քանի որ օտար լեզուներ դասավանդող ուսուցիչների առջև դրված խնդիրը կարող է կրկնակի բարդանալ, եթե աշակերտը նույն թեմային դեռ չի հասցրել ծանոթանալ հայոց լեզու առարկայից կամ ստացած գիտելիքները հիմնավոր չեն: Այդ պարագայում ուսուցիչը ստիպված է նախ հայերենի համապատասխան նյութը բացատրել աշակերտներին՝ անդրադառնալով, օրինակ՝ հայոց լեզվի քերականությանը:

Some considerations about extralinguistic factors made by teachers are also presented.

"... We had a foreign volunteer in the school, whose professional skills were not bad. He was an economist by profession, and he taught the language through games. He volunteered for two years, which was effective. The students had to speak in a foreign language as the volunteer did not understand Armenian. We planned the lesson and divided it into parts. Then we decided who should present which part to the class, so that we don't fall behind the program."

"...Language is learned by practicing it. A person can know very good grammar, master vocabulary, but if he does not apply it, he cannot communicate. That's why I emphasize the development of oral language in high school. Although now there is a trend, young people have started watching small videos or movies in English on the Internet, but the problem remains that children lack communication and practice."

"...In my opinion, students should have a very good command of their mother tongue, which is currently a very big problem for us. I would like to emphasize the teaching of the Russian language, because the knowledge of the Russian language has decreased compared to 10 years ago. Students must know at least 2-3 foreign languages. The more languages they know, the greater the opportunities will be."

Basically, the knowledge of the mother tongue is also problematic, because the problem faced by teachers teaching foreign languages can be doubly complicated if the student has not yet had time to get acquainted with the same topic from the subject of Armenian language or the knowledge gained is not valid. In that case, the teacher has to first explain the relevant Armenian material to the students, referring to, for example, the grammar of the Armenian language

ԴԱՍԱՎԱՆՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԱՐԴԻԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ինչպես գիտենք, օտար լեզուների դասավանդման նպատակն է ձևավորել տարբեր լեզուների տիրապետող անձ, որն ունակ է հաղորդակցվել և գործել ժամանակակից բազմալեզու և բազմամշակույթ աշխարհում: Համաձայն օտար լեզուների հանրակրթության պետական առարկայական չափորոշիչների և օրինակելի ծրագրերի՝ հանրակրթական դպրոցներում օտար լեզվի ուսուցման ծրագրի համար հիմք են հանդիսանում հետևյալ չորս հասկացությունները՝ հաղորդակցությունը, միջմշակութային իրազեկությունը, քննական և ստեղծարար մտածողությունն ու ինքնությունը, որոնք այնուհետ տրոհվում են ենթահասկացությունների: Դպրոցներում դասընթացների բովանդակությունը ուսուցիչները պետք է կառուցեն՝ նկատի առնելով վերը նշված կարողունակությունների և ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերման համար անհրաժեշտ թեմաների ընտրությունը:

Որոշակի վերապահումներով ուսուցիչները կարևորում են դասավանդվող ծրագրերի արդիականությունն ապահովելու անհրաժեշտությունը: Վերջինիս համար անհրաժեշտ են արդի ուսուցման մեթոդներ և բավարար տեխնիկական հագեցվածություն: Ցավոք, շատ քիչ դպրոցներ ունեն գոնե նվազագույն պահանջներին բավարարող տեխնիկական ռեսուրսներ, ինչը ուսուցիչների առջև դնում է հավելյալ խնդիրներ՝ դասարան բերելու սեփական դյուրակիր համակարգիչը, ապահովել ինտերնետ հասանելիությունը և այլն:

Ստորև ներկայացվում են ուսուցիչների նկատառումներ:

«...Այս տարի World Vision կազմակերպությունից ստացել ենք հեռուստացույց, ունենք ինտերնետ ու շատ դասերի ժամանակ միացնում ենք տեսադասեր: Եթե տարրական դասարաններում հեքիաթներ ենք անցնում՝ համապատասխան մուլտիֆիլմերն ենք դիտում: Երբեմն դասագրքերը փոխարինում եմ հեռուստացույցով, էկրանի վրա ինչ-որ մի բան ցույց տալով:

RELEVANCE OF SYLLABUS

As we know, the goal of teaching foreign languages is to form a person who knows different languages, who is able to communicate and act in the modern multilingual and multicultural world. According to the state subject standards and exemplary programs of foreign language general education, the following four concepts are the basis for the foreign language teaching program in general education schools: communication, intercultural awareness, investigative and creative thinking and identity, which are then divided into sub-concepts. The content of the courses in schools should be built by the teachers, taking into account the selection of topics necessary for the achievement of the above-mentioned abilities and learning outcomes.

With certain reservations, teachers emphasize the need to ensure the relevance of taught programs. The latter requires up-to-date teaching methods and sufficient technical equipment. Unfortunately, very few schools have technical resources that meet at least the minimum requirements, which poses additional problems for teachers to bring their own laptop to the classroom, ensure Internet access, etc.

Below are the teachers' considerations.

"...This year, we received a television set from the World Vision organization, we have Internet connection and we use video lessons during many classes. If we study fairy tales in elementary school, we watch the corresponding cartoons. Sometimes I replace textbooks with TV, showing something on the screen. I also organize games, but I try not to do it during classes. We have chats on messengers, through which I send assignments for the students to complete and send the answers, otherwise we do not manage such things in 45 minutes, and the class hours are too short."

"We don't have language rooms, it would change a lot if we had one, because listening is very important. They say that in general you learn faster in a language environment, in that sense a language room could provide a language environment, because no matter how much you speak in class, it is still not enough."

Խաղեր էլ են կազմակերպում, բայց դա փորձում են դասերի ժամանակ չանել: Սոցիալական ցանցերում ունենք չափեր, որոնցով հանձնարարություններ են ուղարկում, որ աշակերտները կատարեն և պատասխաններն ուղարկեն, այլապես 45 րոպեում նման բաները չենք հասցնում, դասաժամերն էլ շատ քիչ են»:

«Լինգվաֆոնային կաբինետը չունենք, մեծ բան կփոխվեր, եթե ունենայինք, որովհետև ունկնդրելը շատ կարևոր է: Ասում են, որ լեզվական միջավայրում ընդհանրապես ավելի շուտ են սովորում, այդ առումով լինգվաֆոնային կաբինետը կարող է ապահովել լեզվական միջավայր, որովհետև ինչքան էլ խոսում դասերին, դեռ բավարար չէ: Բացի այդ, աշակերտների համար հեղափոխություն կլինի: Իսկ հիմա, հեղափոխություն ու արդյունավետություն ապահովելու նպատակով իմ համակարգիչն են բերում դպրոց: Այս անգամ էլ երբեմն ինտերնետային հասանելիության խնդիր է առաջ գալիս: Հարկապես ցածր դասարաններում կան դասեր, որտեղ առկա են QR կոդով բանաստեղծություններ, դրանք միացնում են, որ երեխաները լսեն, հետո կարդում ենք, բայց առավել արդյունավետ կլիներ, եթե երեխաները լսեին նաև լեզվակիր անձի»:

Ուսումնական պլանով նախատեսված նյութերի համար ուսուցիչները փորձում են ինքնուրույն ընտրել ուսուցման այն մեթոդները, որոնք նպատակահարմար է կիրառել յուրաքանչյուր ուսումնառվող նյութի համար: Այս առումով հետաքրքրական են ուսուցիչների նկատառումները:

«Դասապրոցեսի ձևի և ընթացքի ընտրությունը կապված է հանձնարարված թեմայից, աշակերտների տարիքային պարկանելությունից: Օրինակ՝ տեքստային աշխատանքները կարդում ենք, թարգմանում, քննարկում, պարտադիր կատարում ենք բառապաշարի ուսուցանում: Թեմատիկ պլանը կազմում են դասագրքի հիման վրա, այսինքն՝ լրացուցիչ նյութերի համար առանձին ժամ չեն փրամադրում:

Besides, it will be interesting for students. And now, in order to ensure interest and efficiency, I bring my computer to school. But aside that, sometimes there is a problem with internet access. Especially in the lower grades, there are classes where there are poems with QR codes, I turn them on for the children to listen to, and then we read, but it would be more effective if the children also listened to a native speaker."

For the materials provided by the curriculum, teachers try to independently choose the teaching methods that are appropriate to use for each studied material. In this regard, the teachers' comments are interesting.

"The choice of the form and course of study is related to the assigned topic and the age of the students. For example, we read, translate, discuss textual works, most importantly teach vocabulary. I make the thematic plan based on the textbook, that is, I do not allocate a separate hour for additional materials. "

"...I would like the students to have their personal computers in the classrooms, through which we could develop the oral skills with listening exercises, because the students do the written assignments well, but when I ask them a question, they start to have difficulties."

"...We conduct the course with a textbook, sometimes we also use a laptop. We listen to recordings related to the topic, hold open classes, use online literature. We also carry out language level checks for children. The level of knowledge is checked with online tests."

"...I am trying to use game methods in the lower grade, the topic of my master's thesis was "The introduction of games in foreign language learning". It helps me a lot, I am very interested and I use different games during class. I also use my phone, we listen to dialogues in English and try to understand. I see that the children understand by listening, they try to translate. This method contributes to the development of children's listening skills."

«...Կցանկանայի, որ դասարաններում աշակերտներն ունենային իրենց անձնական համակարգիչները, որոնց միջոցով հնարավոր կլիներ լսողական առաջադրանքներով զարգացնել բանավոր խոսքը, քանի որ աշակերտները գրավոր հանձնարարությունները լավ են կատարում, իսկ երբ նրանց որևէ հարց եմ ուղղում, արդեն դժվարանում են պատասխանել»:

«...Դասապրոցեսն անցկացնում ենք դասագրքով, երբեմն նաև օգտագործում ենք նոթբուք: Մենք թեմային առնչվող ծայնագրություններ ենք լսում, բաց դասեր անում, օգտվում ենք օնլայն գրականությունից: Մենք կատարում ենք նաև երեխաների՝ Level մակարդակի ստուգումներ: Գիտելիքի մակարդակը ստուգում են օնլայն թեստերով»:

«...Փորձում եմ ցածր դասարանում օգտագործել խաղային մեթոդներ, իմ մագիստրատուրական թեզի թեման հենց եղել է «Խաղերի ներմուծումը օտար լեզվի ուսուցման մեջ»: Դա ինձ շատ է օգնում, շատ եմ հետաքրքրվել և փարբեր խաղեր եմ օգտագործում դասի ժամանակ: Նաև օգտագործում եմ իմ հեռախոսը, միացնում եմ երկխոսություններ անգլերենով ու փորձում ենք հասկանալ: Տեսնում եմ՝ երեխաները լսելով հասկանում են, փորձում են թարգմանել: Այդ մեթոդը նպաստում է երեխաների լսողական հմտությունների զարգաց»:

Չնայած արդիական մեթոդների կարևորությանը՝ ուսուցիչների կարծիքով կան թեմաներ, որոնց դեպքում պետք է կիրառել ավանդական մեթոդներ, եթե ցանկանում են ապահովել երկարաժամկետ արդյունք ու փոխանցել մնայուն գիտելիք: Ահա ասվածը հավաստող մի կարծիք:

«Հիմնականում քերականությունն անցնելիս ես նախընտրում եմ ավանդական մեթոդները, որպեսզի աշակերտներին ամեն ինչ հասկանալի լինի: Ժամանակակից մեթոդներն, ըստ իս, բավարար նստվածք չեն տալիս: Ուստի պետք է ամեն ինչ գրում ենք, զուգահեռաբար բացատրում»:

Despite the importance of modern methods, according to teachers, there are topics where traditional methods should be used if they want to ensure long-term results and impart lasting knowledge. Here is an opinion confirming what was said.

"Mostly, when teaching grammar, I prefer traditional methods so that everything is understandable to the students. Modern methods, in my opinion, do not take root. Therefore, we write everything in the notebooks and explain them in parallel."

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

ԱՐՏԱԼԵԶՎԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԸ
ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ
ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

EXTRALINGUISTIC
FACTORS IN THE CONTEXT
OF FOREIGN LANGUAGE
TEACHING

ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԴԵՐԸ ԵՎ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսուցչի դերը կարևորագույնն է ոչ միայն պահանջվող գիտելիքներն աշակերտներին փոխանցելու, այլ նաև սովորողին մոտիվացնելու, օրինակ ծառայելու, առաջնահերթություններ սահմանելու տեսանկյունից, քանի որ ներկայումս ուսուցիչները դասաժամերը կառավարելու համար ունեն բավական ազատություն:

Իր հերթին ուսուցիչները նշում են իրենց դերակատարությանն առնչվող որոշ խնդիրներ:

«...Ավարտական քննությունների բովանդակությունում կան թեմաներ, որոնք այժմյան դասագրքերում, որոնցով դասավանդում ենք, չկան: Ծանոթ լինելով ընդունելության քննությունների կարգին և դասագրքում բացակայող թեմաներին՝ ինքս եմ աշակերտներին ծանոթացնում, որ հետագայում այդ գիտելիքները նրանք հնարավորություն ունենան օգտագործել քննություն հանձնելիս»:

«...Կան լեզու սովորելու ինտերնետային էջեր, որոնցից մեկն էլ Բրիտանական խորհուրդն է առաջարկում, սակայն շատ քչերն են հետևում դրանց»:

«...Իմ ներկայությամբ երեխաներն իրականացնում են լսողական վարժություններ, քննարկումներ, նաև երկխոսություններ ենք կազմում, սակայն աշակերտների մեծ մասն առանց ինձ չի աշխատում, խուսափելու պատճառներն էլ ինձ հայտնի չեն»:

Ուսուցիչները հաճախ անդրադառնում են նաև դասարաններում աշակերտների թվաքանակին, քանի որ մեծ դասարանների հետ աշխատելու դեպքում արդյուավետությունը նվազում է:

«...32 հոգին մի դասարանում շատ է, անգամ փորձառու մասնագետի համար: Բայց ամեն դեպքում, եթե աշակերտների քանակը 32-ն անցնում է, ապա դպրոցը օտար լեզվի ժամերին դասարանը պետք է կիսի, ինչը ոչ միշտ է իրականացվում»:

«Ըստ իս, օտար լեզվի ուսուցիչը պետք է նախ տիրապետի իր մայրենի լեզվին, և ապա նոր միայն իր դասավանդած օտար լեզվին:

THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF THE TEACHER

The role of the teacher is the most important not only in terms of imparting the required knowledge to the students, but also in terms of motivating the learner, serving as an example, and setting priorities, because currently teachers have enough freedom to manage class time.

In their turn, teachers mention some problems related to their role.

"...There are topics in the content of the final exams that are not in the current textbooks we teach. Being familiar with the order of the entrance exams and the topics missing from the textbook, I introduce students to them myself, so that in the future they will be able to use this knowledge when passing the exam."

"...There are language learning websites, one of which is offered by the British Council, but very few follow them."

"...In my presence, the children carry out listening exercises, discussions, and we also compose dialogues, but most of the students do not work without me, and the reasons are unknown to me."

Teachers also often address class sizes, as efficiency decreases when working with large classes.

"...32 students in one class is too much, even for an experienced specialist. But in any case, if the number of students exceeds 32, then the school must divide the class during foreign language classes, which is not always implemented."

"In my opinion, a foreign language teacher should first master his native language, and then only the foreign language they teach."

ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԱՍՊԵԿՏՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հարկ է նկատել, որ օտար լեզվի ուսումնասիրության մեջ կարևոր է դեր է խաղում սովորողի տարիքը: Ինչպես փաստում են օտար լեզվի ուսուցիչները, լեզվի ուսումնասիրությունն ավելի վաղ տարիքում սկսելը սովորողին շատ մեծ հնարավորություն է ընձեռնում հասնել լեզվի տիրապետման բարձր մակարդակի:

Ներկայացնենք մի քանի համապատասխան նկատառումներ:

«Երկրորդ օտար լեզուն հանրակրթական դպրոցներում անցնում են 3-րդ դասարանից: Եթե հիմքը դրվի հենց փառերից՝ 3-րդ դասարանից, ապա մինչև 12-րդ դասարան աշակերտները հասարակ կկարողանան ինչ-որ արդյունքի հասնել, եթե, իհարկե, ձգտում են սովորել և հակում ունեն դեպի օտար լեզուն: Իսկ եթե ընդմիջումներ են լինում, դա արդեն խանգարում է»:

Խանգարող հանգամանքներից մեկն էլ օնլայն տարբերակով դասերի անցկացումն է:

«Ես կցանկանայի, որ 2-րդ դասարանից բանավոր խոսքով սովորեինք օտար լեզուն, բանավոր փարբերակով ծանոթանայինք փառերին, զարգացնեինք խոսակցականը: 3-րդ դասարանից արդեն հարկ է գրավոր սովորել, և այդպես ավելի շուրջ կամրապնդվի: Դե հիմա ունենք նախակրթարան, երեխաները գալիս են դպրոց փառաճանաչ, թվերը գիտեն, գումարում, հանում..., նույնն էլ կուզենայի, որ լիներ անգլերենի պարագայում»:

«3-րդից մինչև 9-րդ դասարանը հենց այն հիմնական ժամանակահատվածն է, որ աշակերտները պետք է կարողանան լեզուն հիմնովին յուրացնել, քանի որ հետո արդեն մեծանում են, ընտրում են մասնագիտություններ, և չի բացառվում, որ օտար լեզու սովորելու հեղափոխությունն այլևս նվազի, մարի: Իսկ ցածր դասարանում իրենք դեռ ընտրության առջև կանգնած չեն, հետևապես սովորում են սիրով»:

AGE-RELATED FEATURES

It should be noted that the age of the learner plays an important role in the study of a foreign language. As foreign language teachers state, starting the study of a language at an earlier age gives the learner a great opportunity to achieve a high level of language mastery.

Let us present some relevant considerations.

"The second foreign language is taught in public schools from the 3rd grade. If the groundwork is laid from the letters, from the 3rd grade, then until the 12th grade, the students will definitely be able to achieve some result, if, of course, they strive to learn and have an inclination towards the foreign language. And if there are breaks, it's already interfering with learning."

One of the obstacles to classes is conducting classes online.

"...I would like for us to learn a foreign language orally from the 2nd grade, get to know the letters orally, and develop our conversational skills. It is necessary to learn writing from the 3rd grade, and the knowledge will be strengthened faster that way. Well, now we have a preschool, children come to school knowing letters, they know numbers, addition, subtraction..., I would like it to be the same in the case of English."

"From the 3rd to the 9th grade is the main period when students should be able to thoroughly master the language, because then they grow up, choose professions, and it is possible that the interest in learning a foreign language will decrease and fade away. But in the lower classes, they are not yet faced with a choice, so they learn with love."

And even though older language learners have a clearer idea of why they need to learn a foreign language and are usually more assertive about it, many adults face difficulties while learning a foreign language, overcoming which may require greater effort.

ՀԻՇՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԵԿՏՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Օտար լեզու սովորելու և արդյունավետ հաղորդակցվելու գործընթացում հիշողության առանցքային դերը կարևորում են թե՛ ուսուցիչները, թե՛ աշակերտները: Ինչպես տեսողական, այնպես և լսողական հիշողությունը շատ կարևոր է, հակառակ դեպքում երկարաժամկետ արդյունք ակնկալել հնարավոր չէ:

Այդ կապակցությամբ ներկայացվում են որոշ նկատառումներ, որոնք հայտնել են մեր հարցազրույցների մասնակիցները:

«Հիշողության գործոնը օտար լեզու սովորելու համար շատ կարևոր է, աշակերտները հիշողությամբ բառերը ճիշտ կարողանում են գրել, ներկայացնել: Ի դեպ, աղջիկների աշխատասիրությամբ և հիշողությամբ է պայմանավորված այն, որ գրեթե ամեն փարի, առանց հավելյալ պարապմունքների նրանք կարողանում են ընդունվել բարձրագույն ուսումնական հաստատություն»:

«Ընդունակություններ, հիշողություն. սրանք կարևոր պայմաններից են օտար լեզուն յուրացնելու համար, որովհետև օտար լեզուն պետք է հիշել նաև բառերի ճիշտ արտասանությամբ և թարգմանությամբ: Ունենք աշակերտներ, որ դասին շատ լավ պատասխանում են, բայց մի դասաժամ հեղտ հարցնում են՝ արդեն չգիտեն»:

«Ըստ իս, հիշողությունը մարզող մեթոդներ պետք է գործածել: Այդ առումով կարող ենք հիշողությունը մարզող վարժություններ գործածել, միգուցե նաև վիդամիներ»:

Հաշվի առնելով այն, որ դպրոցներում օտար լեզուներ ուսումնասիրվում են 2-12-րդ դասարաններում, կարող ենք ասել, որ հիշողության գործոնի ակտիվացումը ստորադասվում է պարբերաբար կրկնության միջոցով գիտելիք ստանալու մեթոդին, ինչի հետևանքով բավականին մեծ թվով աշակերտներ անհրաժեշտ գիտելիքներ ունենալու համար ուսումնառության տարբեր փուլերում ստիպված են լինում դիմել կրկնուսույցների օգնությանը:

MEMORY-RELATED FEATURES

Both teachers and students emphasize the key role of memory in the process of learning a foreign language and effective communication. Both visual and auditory memory are very important, otherwise it is impossible to expect long-term results.

In this regard, some considerations expressed by the participants of our interviews are presented.

The factor of memory is very important for learning a foreign language, students are able to write and present words correctly by memory. By the way, the way girls are able to enter a higher educational institution without additional training almost every year is due to their hard work and memory .

"Natural abilities, memory! these are important conditions for mastering a foreign language, because the foreign language must also be remembered with the correct pronunciation and translation of words. We have students who present the lesson very well, but ask them after one class- they don't remember anymore."

"In my opinion, memory training methods should be used. In that sense, we can use memory training exercises, maybe also vitamins."

Considering the fact that foreign languages are studied in schools in grades 2-12, we can say that the activation of the memory factor is subordinated to the method of obtaining knowledge through regular repetition, as a result of which a large number of students are forced to acquire the necessary knowledge at different stages of learning by seeking the help of tutors.

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ ԱՌԿԱ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱՆ ԿԱՍ ԴՐԱ ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Օտար լեզուների ուսուցման արդյունավետության ապահովման կարևորագույն նախադրյալներից մեկը սովորողի նպատակաուղղվածությունն է կամ այլ կերպ ասած՝ մոտիվացիան: Որոշ աշակերտների շրջանում օտար լեզու ուսումնասիրելու մոտիվացիան բացակայում է, ինչը մեծամասամբ պայմանավորված է դասագրքերում առկա ոչ արդիական բովանդակությամբ: Այդ են հավաստում ներկայացվող նկատառումները:

«7-րդ դասարանից սկսած՝ վարժությունները շատ քիչ են: Տեքստերին հաջորդում են մի քանի վարժություններ, որոնք սովորաբար աշակերտի մոտ հեղափոխություն չեն առաջացնում»:

«...Եթե ուսուցիչը հոգեպես ուժեղ է, ապա կարողանում է դասարանին հեղափոխել և ճիշտ կազմակերպել դասապրոցեսը, մոտիվացիա ստեղծել երեխաների մոտ: Ուսուցիչը մոտիվացիան անգամ կարող է մի դասի ընթացում ստեղծել»:

Ելնելով լեզվի տարածվածությունից և աշխատաշուկայի պահանջներից՝ աշակերտների մեծ մասը նախապատվություն է տալիս անգլերենին և մոտիվացիա ունի այդ լեզուն սովորելու: Ներկայացնենք ուսուցիչների 2 նկատառումներ այդ առնչությամբ:

«Աշակերտը ձգտում է անգլերեն սովորել, քանի որ անգլերենի պահանջարկը հիմա աշխատաշուկայում ավելի մեծ է: Երբ կարդում ենք հայտարարությունները, նշում են՝ «անգլերենի իմացությունը պարտադիր է», իսկ ռուսերենի իմացության մասին նշում են՝ «առավելություն կդիպի» կամ «ցանկալի է»»:

«Աշակերտները, բնականաբար, նախընտրում են անգլերենը, որովհետև այն միջազգային լեզու է, շփումը, հաղորդակցությունը, գրականությունը հիմնականում անգլերենով է: Ողջ համացանցը լցված է անգլերենով, օրինակ՝ գիտական գրականությունը: Հիմա ինչ մասնագիտություն էլ ընտրես, եթե ուզում ես լավ գրականություն, այն հիմնականում կարող ես գտնել անգլերեն լեզվով»:

MOTIVATION OR ITS ABSENCE IN THE LEARNING PROCESS

One of the most important prerequisites for ensuring the effectiveness of foreign language learning is the learner's goal orientation or, in other words, motivation. Among some students, the motivation to study a foreign language is absent, which is largely due to the out-of-date content in the textbooks. This is confirmed by the presented considerations.

"Starting from the 7th grade, there are very few exercises. The texts are followed by several exercises, which usually do not arouse the interest of the student."

"If the teacher is mentally strong, they are able to interest the class and properly organize the lesson process, create motivation among the children. The teacher can even create motivation during one lesson."

Due to the prevalence of the language and the demands of the labor market, most students prefer English and are motivated to learn it. Let's present 2 comments of teachers in this regard.

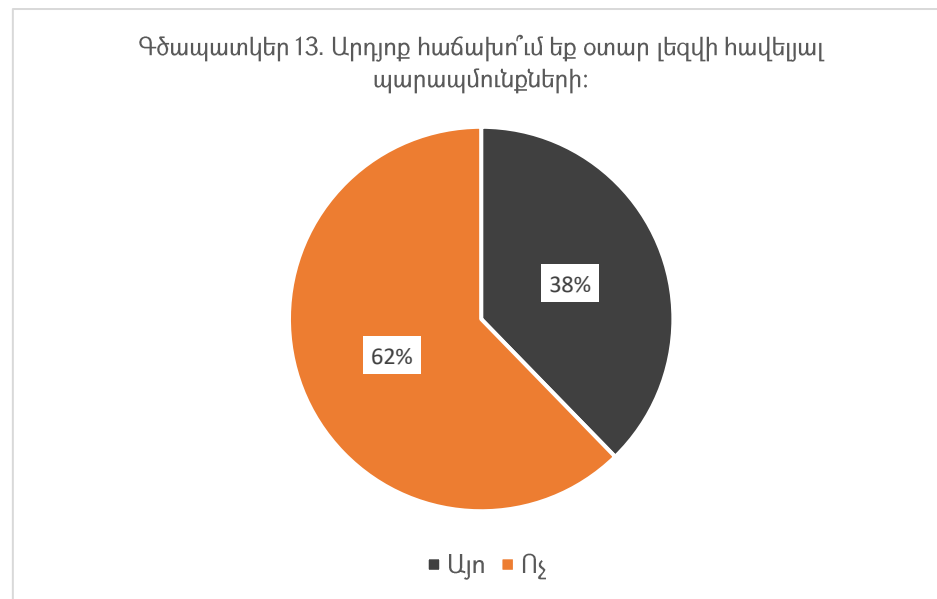
"The student strives to learn English, because the demand for English is now greater in the labor market. When we read the announcements, they say: "Knowledge of English is mandatory", and about the knowledge of Russian, they say: "It will be an advantage" or "Desirable"."

"Students naturally prefer English, because it is an international language, communication, literature is mainly in English. The entire Internet is filled with English, for example, scientific literature. Now, whatever profession you choose, if you want good literature, you can mostly find it in the English language."

ԱՐՏԱԴԴՐՈՑԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԴԴՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Հանրակրթական դպրոցներում օտար լեզվից ոչ բավարար գիտելիքներ ստացած, բայց ավելիին ձգտող աշակերտները հաճախ ստիպված են հաճախել արտադպրոցական պարապմունքների:

Ինչպես պատկերված է **Գծապատկեր 13-ում**, հարցվածների մեծամասնությունը՝ 62%-ը, չեն հաճախում օտար լեզվի հավելյալ պարապմունքների:

Գծապատկեր 14-ից պարզ է դառնում, որ աշակերտների 77%-ը հաճախում են օտար լեզվի հավելյալ պարապմունքների վճարովի հիմունքներով:

THE IMPORTANCE OF AFTER-SCHOOL ACTIVITIES AMONG SCHOOLCHILDREN

Students who received insufficient knowledge of a foreign language in general education schools, but who aspire to more, often have to attend extracurricular classes.

As shown in **Figure 13**, the majority of respondents, 62%, do not attend additional foreign language classes.

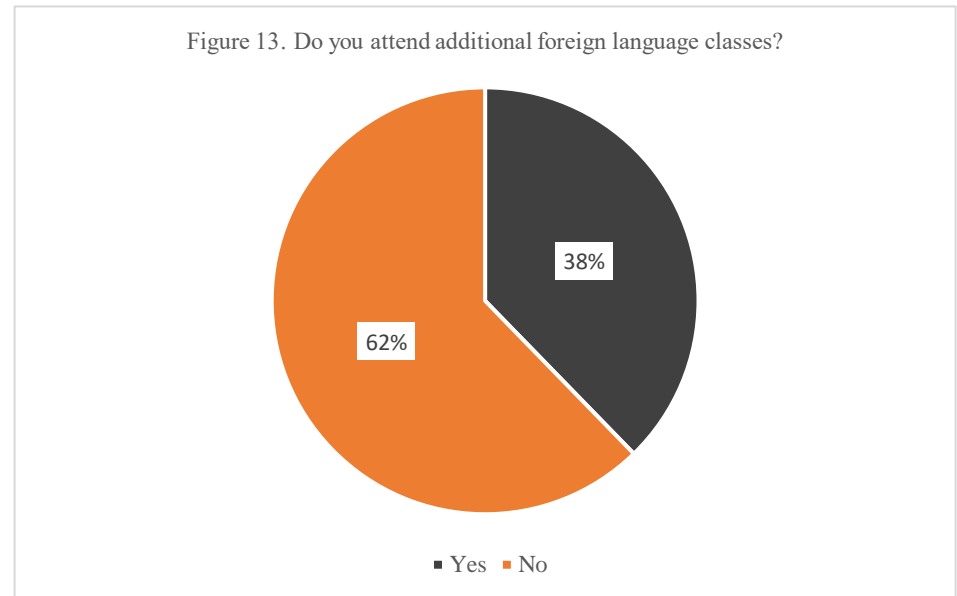

Figure 14 shows that 77% of students attend additional foreign language classes on a paid basis.

Գծապատկեր 14. Եթե այո, ապա վճարովի թ՞ե անվճար պարապմունքների եք հաճախում:

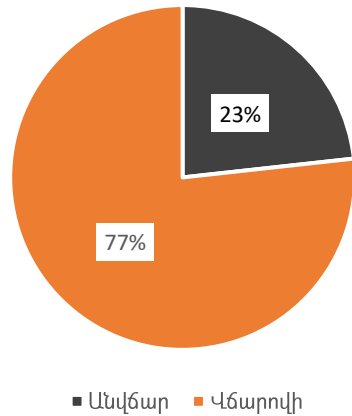
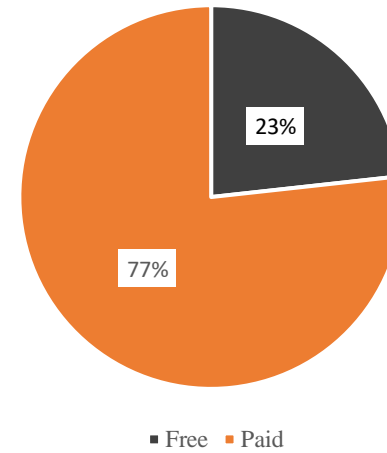

Figure 14. If you do, do you attend free or paid classes?

Գծապատկեր 15-ում արտացոլված պատասխաններով՝ օտար լեզվի հավելյալ պարապմունքների վճարովի հիմունքներով հաճախող աշակերտների ամսական վարձավճարն ըստ հարցվածների պատասխանների՝ կազմել է 5000 ՀՀ դրամից ավել: 15 հարցվողների պարապմունքների վճարը ամսական կազմում է 11.000-20.000 ՀՀ դրամ: Միայն մեկ հարցվող է հավելյալ պարապմունքի համար վճարում միջև 5000 ՀՀ դրամ:

According to the responses reflected in **Figure 15**, the monthly fee of the students attending additional paid foreign language classes, according to the answers of the respondents, was more than 5000 AMD. The fee for 15 respondents is 11,000-20,000 AMD per month. Only one respondent pays up to 5000 AMD for additional training.

Գծապատկեր 15. Եթե հաճախում եք վճարովի դասընթացների, ապա խնդրում ենք նշել, թե որքա՞ն է կազմում ամսական վարձավճարը:

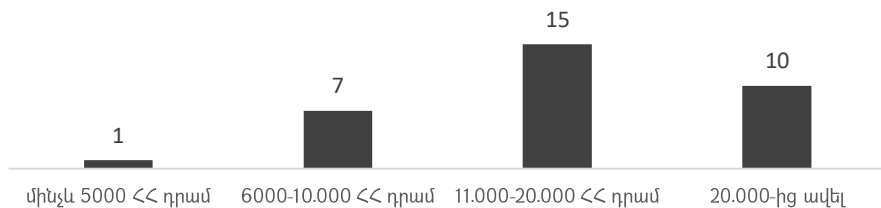
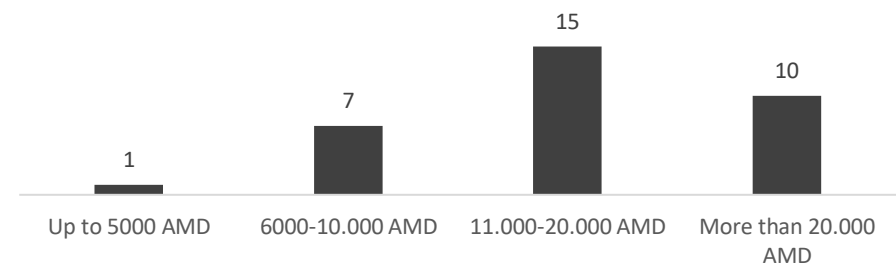
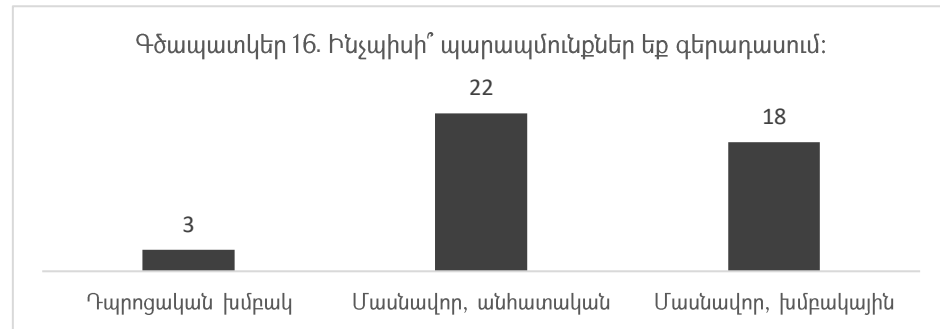

Figure 15. In case you attend paid classes, please note the monthly fee.

Գծապատկեր 16-ից պարզ է դառնում, որ հարցվողների մեծամասնությունը՝ (22 աշակերտ) գերադասում են մասնավոր, անհատական պարապմունքները: Հարցվողները համեմատաբար ավելի քիչ են նախապատվություն տալիս մասնավոր, խմբային պարապմունքներին, իսկ 3 աշակերտներ գերադասում են դպրոցական խմբակները:

Հարցվողների մեծամասնությունը (75%) նշել է, որ եթե Գավառում անվճար կամ սիմվոլիկ վճարով օտար լեզվի ուսուցման կենտրոն բացվի, ապա կմասնակցեն դասընթացներին:

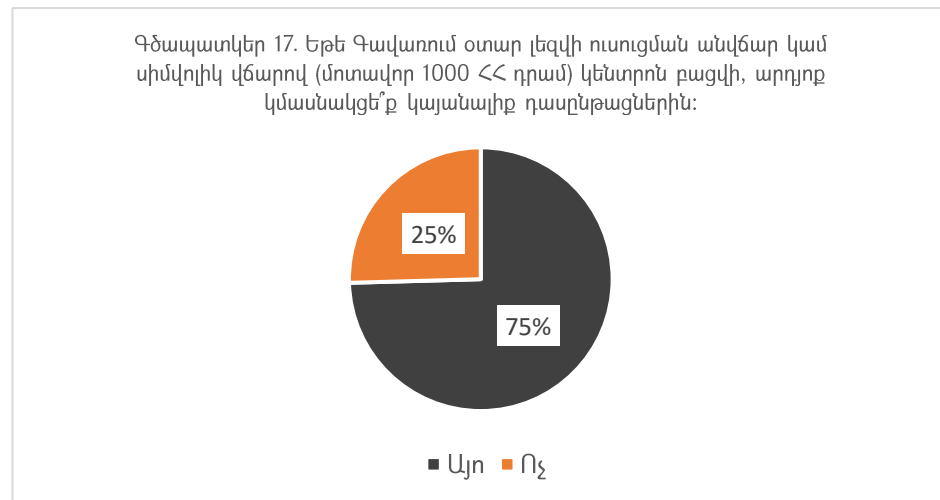
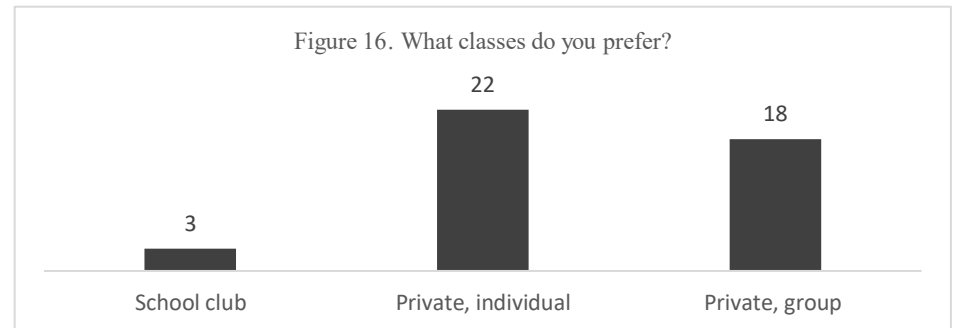
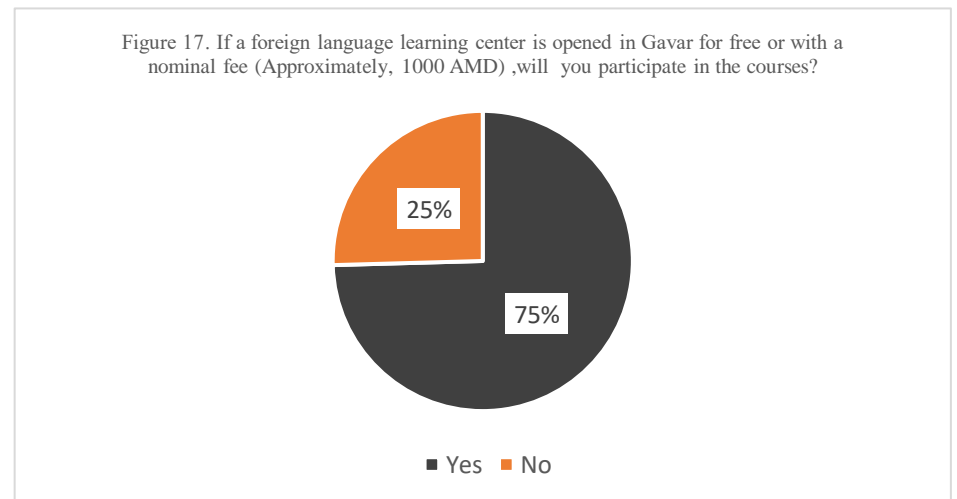

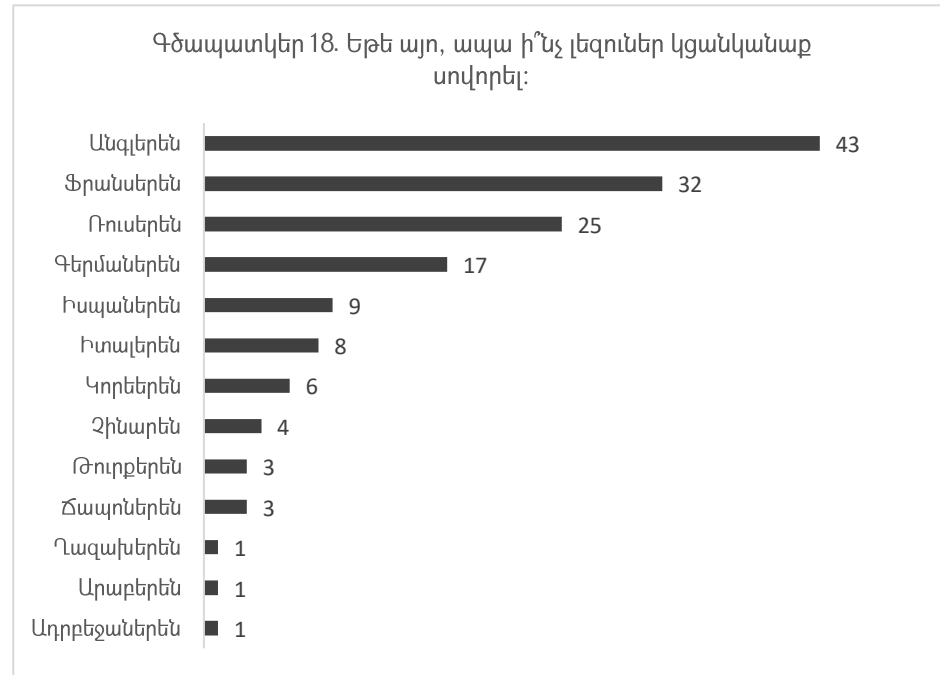
Figure 16 shows that the majority of respondents (22 students) prefers private, individual lessons. Respondents prefer private, group lessons relatively less, and 3 students prefer school groups.

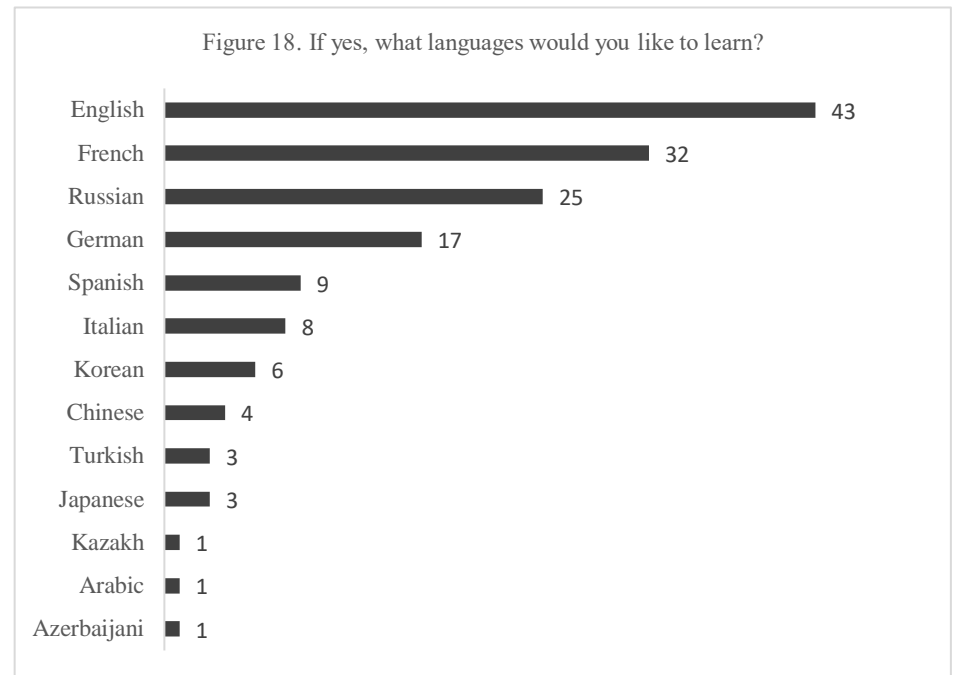
The majority of the respondents (75%) stated that if a foreign language learning center is opened in the community for free or with a nominal fee, they will participate in the courses.

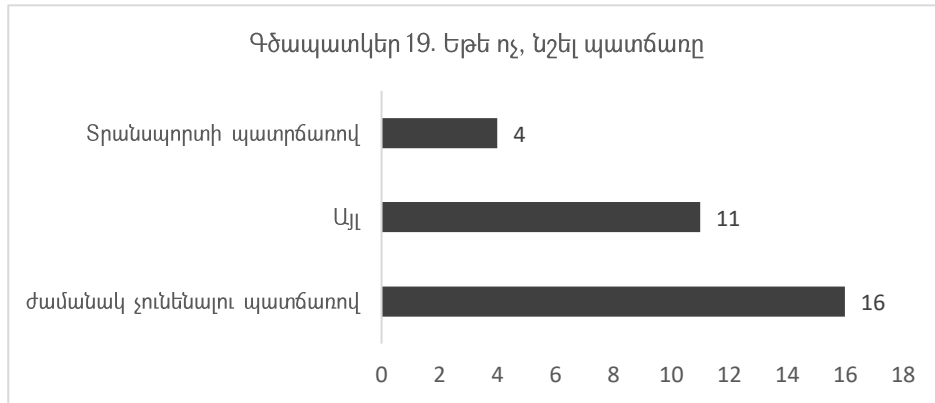
Գծապատկեր 18-ից պարզ է դառնում, որ հարցվողների մեծամասնությունը, ովքեր նշել էին, որ կմասնակցեն Գավառում ենթադրյալ օտար լեզվի ուսուցման կենտրոնի դասընթացներին, ցանկանում են ավելի շատ սովորել անգլերեն, ֆրանսերեն, ռուսերեն և գերմաներեն լեզուներ, իսկ իսպաներեն, իտալերեն, կորեերեն, չինարեն, թուրքերեն, ճապոներեն, ղազախերեն, արաբերեն և ադրբեջաներեն սովորել ցանկացողների թիվը ավելի քիչ է:

It is clear from **Figure 18** that the majority of the respondents who indicated that they would participate in the courses of the assumed foreign language learning center in Gavar, want to learn English, French, Russian and German languages more; the number of people who want to learn Spanish, Italian, Korean, Chinese, Turkish, Japanese, Kazakh, Arabic and Azerbaijani is less.

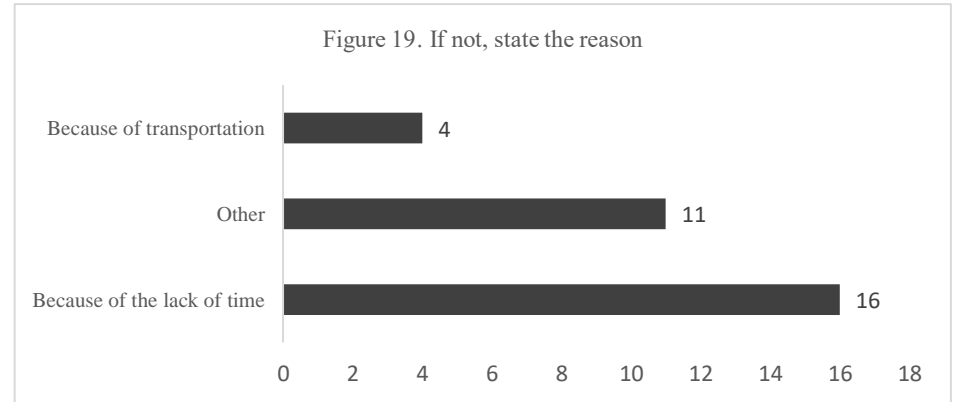
Այն հարցվողները, ովքեր չեն ցանկանում մասնակցել օտար լեզվի դասընթացներին, նշել են, որ հիմնականում ժամանակ չունեն: **Գծապատկեր 19-ից** երևում է, որ մի մասը չի ցանկանում հաճախել տրանսպորտի պատճառով⁷, իսկ մնացած մասը ուղղակի չի ցանկանում հաճախել որևէ կենտրոն կամ ինչպես նշում են՝ իրենց ընտրած մասնագիտական բնագավառում օտար լեզվի իմացությունն անհրաժեշտ չէ:

Արտադպրոցական պարապմունքների հաճախելու փաստը բավական տարածված է օտար լեզուների դեպքում, ինչն ըստ ուսուցիչների՝ հետևանք է աշակերտների ծնողների օտար լեզվի իմացության ոչ բավարար մակարդակի:

⁷ Գավառ խոշորացված համայնքի վարչական շրջաններից մեկի՝ Ծաղկաշենի դպրոցի աշակերտները, հասարակական տրանսպորտի բացակայության պատճառով չեն կարողանում մասնակցել Գավառ քաղաքում կազմակերպվող տարատեսակ դասընթացների, պարապմունքների:

Those respondents who do not want to participate in foreign language courses stated that they generally do not have time. **Figure 19** shows that some of them do not want to attend because of transportation, and the rest simply do not want to attend any center or as they say, knowledge of a foreign language is not necessary in their chosen professional field.

The fact of attending extracurricular classes is quite common in the case of foreign languages, which, according to teachers, is a consequence of the insufficient level of foreign language knowledge of the students' parents.

⁸ Due to the lack of public transport, students of the Tsakhkashen school in one of the administrative districts of the enlarged Gavar region cannot participate in various courses and classes organized in the city of Gavar.

Լսենք ուսուցիչներին:

«Եթե ծնողը չգիտի անգլերեն, նա կարո՞ղ է օգնել օտար լեզվում դեռևս առաջին քայլեր կատարող աշակերտին: Եթե 3-րդ դասարանցուն ծնողը որևէ օգնություն չցուցաբերի, և միայն ուսուցիչը սովորեցնի, արդյոք աշակերտը կկարողանա՞ ամեն ինչ ժամանակին ու ինքնուրույն սովորել»:

«...Շատ ժամանակ ծնողը փորձեր աղավաղումներով բառեր է սովորեցնում, ուսուցիչը ուղարկում է հավելյալ պարապմունքների, որպեսզի երեխան ավելի լավ պատրաստվի դասերին: Բարձր դասարանի աշակերտներն էլ պարապում են, որպեսզի ԲՈՒՀ-երի քննությունները կարողանան հաղթահարել: Այսպես 2 ժամով ու 20 հոգանոց դասարանով ուսուցիչը ի գործ է բերում ի քննության հարցաշարերը լիարժեք ուսուցանել»:

Ըստ ուսուցիչների՝ օտար լեզվի դասաժամերի ոչ բավարար քանակը թույլ չի տալիս սովորողներին փոխանցել պետական չափորոշիչներով նախատեսված գիտելիքները:

«...Պետական ծրագրով անգլերենին յուրաքանչյուր դասարանում շաբաթական տրվում է ընդամենը 2 դասաժամ: Եթե ուսուցիչը հրաշագործ էլ լինի, չի կարողանա բոլոր աշակերտներին այնպիսի գիտելիքներ փոխանցի, որոնք հնարավորություն տան անվճար հիմունքներով ընդունվել բարձրագույն ուսումնական հաստատություն»:

«Ինձ թվում է՝ որ շաբաթական 4 ժամը դժվարությամբ կբավարարի, որ երեխան կրկնուսույցի մոտ չգնա»:

Ցավոք, բուհերի ընդունելության միասնական քննությունների շտեմարանային հարցաշարին պատրաստվելը շարունակում է մնալ օտար լեզու ուսումնասիրելու հիմնական պատճառներից մեկը, ինչի պատճառով ծնողների և աշակերտների կողմից ներդրվում է բավական շատ լրացուցիչ ժամանակ և ֆինանսական ռեսուրսներ:

Let's listen to the teachers.

"If a parent does not know English, can he help a student who is still taking his first steps in a foreign language?" If the parents do not provide any help to the 3rd grader, and only the teacher teaches, will the student be able to learn everything on time and independently?"

"...Most of the time, the parent teaches words with various distortions, so they send the child to additional classes so that the child is better prepared for the lessons. High school students also practice so that they can pass the university exams. Here, with 2 hours and a class of 20 people, the teacher is not able to fully teach the questions of the university exam."

According to the teachers, the insufficient number of foreign language lessons does not allow the students to transfer the knowledge provided by the state standards.

"...According to the state program, English is given only 2 lessons per week in each class. Even if the teacher is a magician, he will not be able to convey such knowledge to all students that will enable them to enter a higher educational institution for free."

"I believe that 4 hours a week will hardly be enough for the child not to go to the tutor."

Unfortunately, preparing for the university entrance exam questionnaire remains one of the main reasons for studying a foreign language, which is why parents and students invest a lot of additional time and financial resources. For their part, the teachers state that they are not able to study all the materials needed by the students during the lessons.

Ուսուցիչներն իրենց հերթին փաստում են, որ դասաժամերի ընթացքում չեն կարողանում ուսումնասիրել աշակերտներին անհրաժեշտ բոլոր նյութերը:

«Յուրաքանչյուր դասին փորձում ենք կատարել շտեմարանի մեկ բաժինը, բայց, իհարկե չենք հասցնում, որովհետև շատ ծավալուն է: Երեք շտեմարան ֆիզիկապես չենք կարող հասցնել: Այդ պատճառով էլ հաճախում են հավելյալ պարապմունքների: Կրկնուսույցի մոտ հաճախելը սկսում են 10-րդ, 11-րդ դասարաններից: Ավելի ուշ սկսելու դեպքում օր ու գիշեր անընդհատ պարապում են, որ հասցնեն»:

«Դպրոցի և ընդունելության քննությունների միջև անդունդ կա, որը կրկնուսույցն աշխատում է լրացնել: Ընդունելության քննության առաջադրանքներն արդեն դասագրքի առաջադրանքները չեն: Կրկնուսույցի կարիքը կարելի է լրացնել, եթե լինեն բավարար ժամեր, և դասարանները բաժանվեն ըստ մակարդակների: ԱՅԲ դպրոցում, օրինակ, նույնիսկ լավագույն աշակերտները բաժանվում են 3 խմբի, իսկ այսպեղ 2 ժամով ուսուցիչն ի՞նչ կարող է անել երեք մակարդակի երեխաների հետ»:

«Ինչ վերաբերում է ընդունելության քննություններին, ապա բարձր միավորներ հավաքելու համար երեխան պետք է լրացուցիչ պարապի, այլապես, լավագույն դեպքում անցողիկ շեմը դժվարությամբ կհաղթահարի, քանի որ քննությունները հիմնված են շտեմարանային խորը գիտելիքների վրա»:

«...Մեր դպրոցական ծրագիրն այնքան էլ չի համապատասխան միասնական քննությունների պահանջներին: Պարտադիր պետք է լրացուցիչ աշխատել, որպեսզի դիմորդները կարողանան հանձնել քննությունները»:

"In each class, we try to complete one section of the questionnaire, but of course we don't make it, because it is very voluminous. We are physically not able get prepared for three questionnaires. That is why they attend additional classes. Attending a tutor starts from the 10th and 11th grades. If they start later, they practice day and night to make it."

"There is a gap between school and entrance exams, which the tutor is trying to fill. The entrance exam tasks are no longer textbook tasks. The need for a tutor can be filled if there are enough hours and the classes are divided by levels. In the "AYB" school, for example, even the best students are divided into 3 groups, but here in 2 hours what can a teacher do with three level children?"

"As for the entrance exams, in order to get high scores, the child needs to study extra, otherwise, at best, they will hardly pass the passing threshold, because the exams are based on deep knowledge of the questionnaire."

"...Our school program does not quite meet the requirements of the entrance exams. Extra work is necessary so that the applicants can pass the exams."

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

CONCLUSION AND SUGGESTIONS

Հետազոտության արդյունքում հավաքագրված տվյալներն ու կատարված վերլուծությունները թույլ են տալիս կատարել հետևյալ եզրակացությունները:

- Աշակերտների շրջանում համեմատաբար բարձր է ռուսերեն և անգլերեն լեզուների իմացության մակարդակը:
- Ֆրանսերեն և գերմաներեն լեզուների իմացության ցածր մակարդակը հիմնականում պայմանավորված է եզակի դպրոցներում որպես պարտադիր առարկա ներդրված լինելու փաստի և տարածաշրջանում լեզվակիրների բացակայության հետ:
- Դասավանդող ուսուցիչների հետ ունեցած հարցազրույցները փաստում են, որ օտար լեզուներին տրամադրվող դասաժամերի քանակն առնվազն բավարար չէ ակնկալվող արդյունքներն ապահովելու համար: Խնդիրն ավելի ակնառու է ցածր դասարաններում:
- Գավառ համայնքի դպրոցներում առավել մեծ կարևորություն է տրվում ռուսաց լեզվի ուսուցմանը: Համապատասխանաբար հաջորդում են անգլերենը, ֆրանսերենն ու գերմաներենը:
- Գավառի համայնքի դպրոցների ճնշող մեծամասնությունը տեխնիկական համալրվածության տեսանկյունից չի կարողանում ապահովել համապատասխան կրթական միջավայր՝ օտար լեզուների ուսուցման գործընթացում նորարարական մեթոդներ կիրառելու համար:
- Դպրոցում ստացած օտար լեզուների գիտելիքները շատ հաճախ չեն բավարարում այն աշակերտներին, ովքեր պատրաստվում են մասնակցել բուհերի ընդունելության քննություններին կամ պարզապես ցանկություն ունեն բարելավել իրենց օտար լեզվի իմացության մակարդակը: Այդ պատճառով ստիպված են լինում դիմել կրկնուսուցների օգնությանը, որոնց ծառայությունների վճարների միջինացված տվյալները հաճախ չեն

The data collected as a result of the research and the analyzes made allow the following conclusions to be made.

- Among students, the level of knowledge of Russian and English is relatively high.
- The low level of knowledge of French and German is mainly due to the fact that they are compulsory subjects in unique schools and the lack of native speakers in the region.
- Interviews with teachers state that the number of lessons provided for foreign languages is at least not sufficient to ensure the expected results. The problem is more visible in the lower grades.
- In the schools of Gavar community, more importance is given to the teaching of the Russian language. English, French and German follow accordingly.
- The vast majority of schools in Gavar community are unable to provide a suitable educational environment in terms of technical equipment to apply innovative methods in the process of learning foreign languages.
- The knowledge of foreign languages acquired at school is often not sufficient for those students who are preparing to participate in university entrance exams or simply wish to improve their level of knowledge of a foreign language. For this reason, they have to turn to the help of tutors, whose service fee averages often do not correspond to the state of social welfare of the population of the region.
- Teachers, from the point of view of organizing the lesson process, have a lot of freedom, as they can make certain changes in the curriculum to suit the specific class and the expected results.
- To bring some interactivity to the classroom, teachers often have to use their own phones and provide Internet access to incorporate additional video lessons, dialogues, music, and other educational materials into the classroom.

համապատասխանում տարածաշրջանի բնակչության սոցիալական ապահովվածության վիճակին:

- Ուսուցիչները, դասապրոցեսը կազմակերպելու տեսանկյունից, ունեն բավական ազատություն, քանի որ կարող են ուսումնական պլաններում կատարել որոշակի փոփոխություններ՝ համապատասխանեցնելով կոնկրետ դասարանին և ակնկալվող արդյունքներին:
- Դասաժամերին որոշակի ինտերակտիվություն հաղորդելու համար ուսուցիչները հաճախ ստիպված են կիրառել սեփական հեռախոսները և ապահովել ինտերնետ հասանելիություն՝ դասապրոցեսում լրացուցիչ տեսադասեր, երկխոսություններ, երաժշտություն և այլ կրթական նյութեր ներառելու համար:
- Հարցված աշակերտների կարծիքով՝ օտար լեզվի ուսուցման գործընթացում քիչ կարևորություն ունի սովորողի տարիքը, փոխարենը մեծ կարևորություն են տալիս սովորողի աշխատասիրությանը, կենտրոնացմանը և հիշողությանը:
- Օտար լեզու սովորելու գործընթացի վրա մեծ ազդեցություն ունեն միջավայրը, մշակութային իրազեկությունը և ուսուցչի դերը, որոնք խթանում են սովորողի շահագրգռվածությունը:
- Աշակերտների մեծ մասը համոզված է, որ մեր օրերում առնվազն 3 օտար լեզվի իմացությունը պարտադիր պայման է, և բացի դպրոցական ծրագրում ներառված օտար լեզուներից, ցանկություն ունեն սովորել նաև այլ լեզուներ, ինչպես օրինակ՝ իսպաներեն, իտալերեն, կորեերեն, չինարեն, թուրքերեն և այլն:

- According to the interviewed students, in the process of learning a foreign language, the age of the learner is of little importance, instead they attach great importance to the learner's hard work, concentration and memory.
- The process of learning a foreign language is greatly influenced by the environment, cultural awareness and the role of the teacher, which stimulate the learner's interest.
- Most of the students believe that knowing at least 3 foreign languages is a must nowadays, and besides the foreign languages included in the school curriculum, they also want to learn other languages, such as Spanish, Italian, Korean, Chinese, Turkish, etc.

Հետազոտության արդյունքների և վերը նշված եզրակացությունների համադրման շնորհիվ ներկայացնում ենք հետևյալ առաջարկությունները՝ փակագծերում նշելով դրանց հասցեատեր կառույցներին և անհատներին:

- Վերանայել առարկայական դասաժամերը՝ օտար լեզուներին հատկացնելով շաբաթական առնվազն 3-4 ժամ **(ԿԳՄՍՆ, ԴՊՐՈՑ)**:
- Համայնքում ունենալ օտար լեզուների ուսուցման կենտրոններ, որտեղ անվճար կամ փոքր, սիմվոլիկ վճարով երեխաները կկարողանան տարբեր լեզուներ ուսումնասիրել և բռնել ինքնազարգացման ուղին **(ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆ, ԳԱՎԱՌԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆ, ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՀԿ-ՆԵՐ)**:
- Հաշվի առնելով դպրոցներին հատկացվող տարեկան ֆինանսական ռեսուրսները և օտար լեզուների ուսուցման հարցում որոշակի ռեսուրսների սակավության խնդիրները՝ առաջարկում ենք ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել տարբեր կազմակերպությունների հետ համագործակցությանը, որոնք պարբերաբար հայտարարում են դրամաշնորհներ, ինչպես նաև կիրառել ֆոնդահայթայթման տարբեր եղանակներ **(ԴՊՐՈՑ)**:
- Մրցութային հայտարարությունների դեպքում հրավիրել օտարերկրացի կամավորների՝ օտար լեզուներ դասավանդող ուսուցիչներին օգնելու համար, որի շնորհիվ երեխաները կկարողանան շփվել լեզվակիր անձանց հետ և ավելի կմոտիվացվեն լեզուն սովորելու համար **(ԴՊՐՈՑ)**:
- Հաճախ կազմակերպել տարբեր մշակույթներին ծանոթացնող կրթական միջոցառումներ, որոնք հնարավորություն են տալիս ավելի լայն պատկերացումներ ունենալ և գիտակցել օտար լեզուների կարևորությունն ու տիրապետելու անհրաժեշտությունը **(ԴՊՐՈՑ)**:
- Իրականացնել տարբեր տարիների ուսումնական պլանների և ստացված արդյունքների համադրմամբ վերլուծություն

Due to the combination of the research results and the above-mentioned conclusions, we present the following recommendations, indicating their addressee structures and individuals in parentheses.

- Revising subject academic hours, allocating at least 3-4 hours a week to foreign languages **(MoESCS, SCHOOL)**.
- Having foreign language learning centers in the community, where children will be able to study different languages and take the path of self-development for free or for a small, symbolic fee **(GEGHARKUNIK REGIONAL ADMINISTRATION, GAVAR MUNICIPALITY, LOCAL NGOs)**.
- Taking into account the annual financial resources allocated to schools and the problems of the scarcity of certain resources in foreign language teaching, we suggest paying more attention to cooperation with various organizations that regularly announce grants, as well as to use different fundraising methods **(SCHOOL)**.
- In case of competitive announcements, invite foreign volunteers to help teachers teaching foreign languages, thanks to which children will be able to communicate with native speakers and be more motivated to learn the language **(SCHOOL)**.
- Frequently organize educational events introducing different cultures, which enables to acquire broader outlooks and realize the importance and the need to master foreign languages **(SCHOOL)**.
- Carry out an analysis by combining the educational plans of different years and the to clarify what steps, actions can be added or reduced in order to increase the effectiveness of the students' learning **(SCHOOL, TEACHERS)**.
- Discuss mechanisms of cooperation with other schools, taking into account that the problems and opportunities of schools in the region are almost the same, and cooperation can be effective **(SCHOOL, TEACHERS)**.

հստակեցնելու համար, թե ի՞նչ քայլեր, գործողություններ կարելի է ավելացնել կամ պակասեցնել աշակերտների ուսումնառության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով **(ԴՊՐՈՑ, ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ)**:

- Քննարկել այլ դպրոցների հետ համագործակցության մեխանիզմներ՝ հաշվի առնելով, որ տարածաշրջանի դպրոցների խնդիրներն ու հնարավորությունները գրեթե միանման են, և համագործակցությունն արդյունավետ կարող է լինել **(ԴՊՐՈՑ, ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ)**:
- Օգտվել զեկույցին կից ներկայացված օտար լեզվի ուսուցման ուղեցուցից (Հավելված 1), որը կազմվել է «Բայազետ» վերլուծական-հետազոտական հայկական կենտրոն ՀԿ-ի կողմից՝ տեղական և արտերկրյա փորձի ուսումնասիրության հիման վրա **(ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ, ԱՇԿԵՐՏՆԵՐ)**:

- Use the foreign language teaching guide attached to the report (Appendix 1), which was prepared by "Bayazet" Analytical-Research Armenian Center NGO based on the study of local and foreign experience **(TEACHERS, STUDENTS)**.

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

REFERENCE LIST

«Բանբեր» հանդես, Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվահասարակագիտական համալսարանի «ԼԻՆԳՎԱ» հրատարակչություն, Երևան, 2020 թ.

ԲՈՒՆ TV, լեզվաբանությանն առնչվող տեսահրապարակումներ՝ <http://boon.am/category/philology/>

Եվրասիա միջազգային համալսարան, Օտար լեզուների ամբիոն, ընդհանուր նկարագիր, <https://www.eiu.am/otar-lezuner/>

ՀՀ ԿԳՆ «Կրթական ծրագրերի կենտրոն» ԾԻԳ, «Կրթության բարելավում» ծրագրի շրջանակներում հանրակրթության պետական չափորոշիչի, առարկայական չափորոշիչների և ծրագրերի վերանայման կարիքի գնահատման ուսումնասիրություն, Երևան, 2016թ., <https://www.cfep.am/files/legislation/538.pdf>

Մարինե Հովսեփյան, «Ֆրանսերենով բանավոր հաղորդակցման քերականական մեխանիզմների ձևավորումը տարրական դպրոցում», Երևան, 2014 թ.

"Foreign Languages in Armenia" scientific methodical journal, National Institute of Education of the RA Ministry of Education and Science, Yerevan, 2008

Marine Hovsepyan, "Developing Grammatical Mechanisms for Oral Communication in French in Elementary Schools", Yerevan, 2014

"Banber" journal, "LINGVA" publishing house of Yerevan Brusov State University of Languages and Social Sciences, Yerevan, 2017

"Banber" journal, "LINGVA" publishing house of Yerevan Brusov State University of Languages and Social Sciences, Yerevan, 2020

BOON TV, video publications related to linguistics: <http://boon.am/category/philology/>

Eurasia International University, Department of Foreign Languages, general description, <https://www.eiu.am/otar-lezuner/>

"Educational Programs Center" PIO of the RA Ministry of Education and Science, Assessment of the need for revision of the state standard of general education, subject standards and programs within the framework of the "Improvement of Education" program, Yerevan, 2016, <https://www.cfep.am/files/legislation/538.pdf>

Marine Hovsepyan, "Developing Grammatical Mechanisms for Oral Communication in French in Elementary Schools", Yerevan, 2014

Yura Ganjalyan, "About foreign language curricula and standards", <https://ganjalyanyura.wordpress.com/2020/07/18/առարկայական-չափորոշիչների-մասին>

"Innovative technologies as a tool for teaching English": <https://funnyenglishforyou.wordpress.com/2013/01/20/նորարարական-տեխնոլոգիաները-անգլերեն/>

Serob Khachatryan, Silva Petrosyan, Gayane Terzyan, "Evaluation of teachers' professional development and education content in the context of public education reforms in Armenia", "Barev NGO", Yerevan, 2013

S.V. Kozhukhov, "On the Issues of Modernization of the Teaching Content of the Subject "Foreign languages ""

Suren Zolyan, Susanna Karakhanyan, "Pan-European system of knowledge/awareness of languages. learning, teaching, evaluation", "Nork" bookstore, Yerevan, 2005.

Յուրա Գանջալյան, «Օտար լեզուների առարկայական ծրագրերի և չափորոշիչների մասին»,

<https://ganjalyanyura.wordpress.com/2020/07/18/առարկայական-չափորոշիչների-մասին/>

«Նորարարական տեխնոլոգիաները անգլերենի դասավանդման գործիք»՝

<https://funnyenglishforyou.wordpress.com/2013/01/20/նորարարական-տեխնոլոգիաները-անգլերեն/>

Սերոբ Խաչատրյան, Սիլվա Պետրոսյան, Գայանե Թերզյան, «Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման և կրթության բովանդակության գնահատումը՝ հայաստանում հանրակրթության բարեփոխումների համատեքստում», «Բարև հասարակական կազմակերպություն, Երևան, 2013թ.

Ս.Վ. Կոժովսով, «Օտար լեզուներ» առարկայի դասավանդման բովանդակության արդիականացման հարցերի շուրջ»

Սուրեն Զոլյան, Սուսաննա Կարախանյան, «Լեզուների իմացության/իրազեկման համաեվրոպական համակարգ. ուսումնառություն, դասավանդում, գնահատում», «Նորք» գրատուն, Երևան, 2005թ.

Meghedy Karjikian, Creating a Multilingual Armenia, American University of Armenia, Yerevan, 2017

<https://markmanson.net/learn-a-foreign-language>

<https://www.goabroad.com/articles/language-study-abroad/10-best-ways-to-learn-a-new-language>

Meghedy Karjikian, Creating a Multilingual Armenia, American University of Armenia, Yerevan, 2017

<https://markmanson.net/learn-a-foreign-language>

<https://www.goabroad.com/articles/language-study-abroad/10-best-ways-to-learn-a-new-language>

Օտար լեզուների իմացության ուսումնասիրություն
Գավառի տարածաշրջանի դպրոցականների շրջանում

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Study of Foreign Language Proficiency Among
Schoolchildren of Gavar Region

APPENDICES

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ

Եթե կա օտար լեզու սովորելու որևէ «գաղտնիք», ապա դա անդադար հաղորդակցումն է մարդկանց հետ, ովքեր ավելի լավ են տիրապետում լեզվին: Պայմանականորեն կարող ենք 1 ժամ տևողությամբ զրույցը համապատասխանեցնել 10 ժամ դասարանական դասընթացներին: Մեզանից յուրաքանչյուրն ավելի մեծ սիրով զրուցում է որևէ թեմայի շուրջ, քան ժամեր անցկացնում համակարգչի կամ գրասեղանի մոտ՝ լեզու սովորելու համար:

2. ՈՒՆԵՆԱԼ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ ՀՍՏԱԿ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱ

Շատերը սկսում են նոր լեզու սովորել՝ չիմանալով որտեղ կամ ինչի համար են օգտագործելու՝ դատապարտվելով անհաջողության: Երբ սովորողը հստակ գիտի, թե ինչի համար է ուսումնասիրում, որտեղ է օգտագործելու կոնկրետ լեզուն, ավելի շահագրգիռ կերպով է կատարում իրեն տրված հանձնարարությունները և առաջադրանքները, որոնք նպաստում են լեզվի իմացության մակարդակի բարձրացմանը:

3. ՍԿՍԵԼ 100 ԱՄԵՆԱՏԱՐԱԾՎԱԾ ԲԱՌԵՐԻՑ

100 ամենատարածված բառերին և որոշակիորեն քերականությանը տիրապետելով կարելի է պարզ նախադասություններ կազմել, սկսել օգտագործել լեզուն՝ շփվելով լեզվակիրների հետ: Երբ արդեն տիրապետում ենք 100 ամենատարածված բառերին՝ հաջորդ թիրախը կարող է լինել 1000 բառը:

APPENDIX 1. A GUIDE TO LEARNING A FOREIGN LANGUAGE

1. COMMUNICATION

If there is any 'secret' to learning a foreign language, it is constant communication with people who know the language better. Conventionally, we can match a 1-hour conversation with 10 hours of classroom lessons. Each of us loves talking about some topic more than spending hours at a computer or desk learning a language.

2. HAVE A CLEAR MOTIVATION TO LEARN

Many people start learning a new language without knowing where or what they will use it for, doomed to failure. When the learner knows exactly what they are studying for, where they will use the specific language, they are more interested in completing the assignments and tasks that contribute to increasing the level of language knowledge.

3. START WITH THE 100 MOST COMMON WORDS

Having mastered the 100 most common words and some grammar, you can make simple sentences, start using the language by communicating with native speakers. Once you have mastered the 100 most common words, the next target could be 1000 words.

4. FOCUS ON PRONUNCIATION

Some of the languages are based on Latin, so there are many word and pronunciation similarities. For example, mastering English can make the process of learning French or German a lot more easier.

4. ԿԵՆՏՐՈՆԱՆԱԼ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ

Լեզուների մի մասի հիմքը լատիներենն է, և այդ պատճառով կան շատ բառային և արտասանական նմանություններ: Օրինակ՝ անգլերենին տիրապետելը մի քանի անգամ կարող է հեշտացնել ֆրասներեն կամ գերմաներեն սովորելու գործընթացը:

5. ՖԻԼՄԵՐ, ԵՐԱՇԺՏՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր օրերում համացանցը ինքնուրույն սովորելու լավագույն հնարավորությունն է ընձեռում: Այն հասանելի է գրեթե բոլորին, գրեթե ամենուր և գրեթե միշտ: Օտար լեզու սովորելու, և մասնավորապես լողական հիշողությունը զարգացնելու համար շատ կարևոր են օտարալեզու ֆիլմերը, երաժշտությունը և մեդիաարտադրանքի շատ այլ տեսակներ, որոնք նույնիսկ կարելի է գտնել ըստ մեր լեզվի իմացության մակարդակի՝ օրինակ սկսելով ավելի պարզ ու հասանելի բառապաշար ունեցող ֆիլմերից (A1) մինչև ամենաբարդ՝ (C2) մակարդակ:

6. ՕՆԼԱՅՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Օնլայն դասընթացները հնարավորություն են տալիս լավ մասնագետների հետ սովորել՝ անկախ բնակության վայրից: Կան և վճարովի (ըստ արժեքների միջինացված տվյալների՝ բավական էժան, քան պահանջում են կրկնուսույցները) և անվճար դասընթացներ, որոնք հնարավոր է համատեղել դպրոցական դասերի կամ աշխատանքի հետ:

5. MOVIES, MUSIC

Nowadays, the Internet offers the best opportunity for self-learning. It is available to almost everyone, almost everywhere and almost always. Foreign language films, music and many other types of media products (which can even be found according to the level of knowledge of our language, for example, starting from films with simpler and accessible vocabulary (A1) to the most complex (C2) level) are very important for learning a foreign language, and in particular for developing listening memory.

6. ONLINE COURSES

Online courses give you the opportunity to study with good professionals, regardless of where you live. There are both paid (according to average value data, quite cheaper than what tutors charge) and free courses that can be combined with school classes or work.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՄՏԱՆԴԱՐՏԱՑՎԱԾ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑԻ ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ

Ողջույն:

Իմ անունը _____ է:

«Բայազետ» վերլուծական-հետազոտական հայկական կենտրոնը իրականացնում է հետազոտություն՝ նպատակ ունենալով բացահայտել Գավառի տարածաշրջանի 9-12-րդ դասարանի աշակերտների շրջանում օտար լեզուների իմացության աստիճանը և ուսուցման վրա ազդող արտալեզվական գործոնները, կազմել օտար լեզուների ուսուցման ուղեցույց, որի միջոցով հասնել օտար լեզուների ավելի արդյունավետ ուսուցման՝ զարգացնելով սովորողների բանավոր և գրավոր հաղորդակցման կարողությունները և մշակել ու ներկայացնել առաջարկությունների փաթեթ՝ ՀՀ ԿԳՄՍՆ-ին, Գեղարքունիքի մարզպետարանին և դպրոցներին և Գավառի համայնքապետարանի Կրթության, Սպորտի և մշակույթի բաժնին:

Հարցումը կազմված է 17 հարցից եւ մասնակցելը Ձեզանից կպահանջի ընդամենը 5 րոպե:

Հարցազրույցը կոնֆիդենցիալ է: Ձեր անունը ոչ մի տեղ չի նշվելու: Հետազոտության արդյունքները ներկայացվելու են միայն ընդհանրացված տեսքով: Նախապես Ձեզ շնորհակալություն ենք հայտնում ժամանակ տրամադրելու և անկեղծության համար:

1. Նշեք Ձեր տարիքը:

2. Նշեք Ձեր սեռը:

- Արական
- Իգական

APPENDIX 2. STANDARDIZED INTERVIEW QUESTIONNAIRE

Hello

My name is _____

"Bayazet" Armenian Analytical-Research Center conducts research with the aim of revealing the level of knowledge of foreign languages among students of the 9-12th grade of Gavar region and the extralinguistic factors affecting learning, to create a guide to learning foreign languages, through which to achieve more effective learning of foreign languages by developing students' oral and written communication skills and develop and present a package of recommendations to RA MoESCS, Gegharkunik Regional Administration and schools, and the Department of Education, Sports and Culture of Gavar Municipality.

The survey consists of 17 questions and it will take you only 5 minutes to participate.

The interview is confidential. Your name will not be mentioned anywhere. The results of the study will be presented in generalized form only. Thank you in advance for your time and honesty.

1. Enter your age:

2. Enter your sex:

- Male
- Female

3. Ո՞ր դասարանում եք սովորում:

- 9-րդ
- 10-րդ
- 11-րդ
- 12-րդ

4. Հետևյալ օտար լեզուներից ո՞րն եք անցնում դպրոցում:

- Ռուսերեն
- Անգլերեն
- Ֆրանսերեն
- Գերմաներեն

5. Խնդրում ենք նշել, թե հետևյալ օտար լեզուներից որի՞ն եք տիրապետում և ի՞նչ մակարդակով: Խնդրում են գնահատել 1-ից 5 բալային սանդղակով (որտեղ 1-ը՝ չեք տիրապետում լեզվին, 2-ը՝ կարողանում եք գրել և կարդալ, 3-ը՝ բավարար չափով եք տիրապետում, 4-ը՝ լավ տիրապետում եք լեզվին և կարողանում եք ազատ շփվել տվյալ օտար լեզվով շրջապատում, 5-ը գերազանց տիրապետում եք):

- Ռուսերեն
- Անգլերեն
- Ֆրանսերեն
- Գերմաներեն

6. Արդյո՞ք հաճախում եք օտար լեզվի հավելյալ պարապմունքների:

- Այո
- Ոչ

3. What grade are you in?

- 9th
- 10th
- 11th
- 12th

4. Which of the following foreign languages do you study at school?

- Russian
- English
- French
- German
- Other

5. Please indicate which of the following foreign languages you speak and at what level. Please rate on a scale of 1 to 5 (where 1-you do not know the language, 2-you can read and write, 3-you have adequate knowledge, 4-you know the language well and can communicate freely in that foreign language, 5-you have an excellent command of the language).

- Russian
- English
- French
- German

7. Եթե այո, վճարովի թե՛ անվճար պարապմունքների եք հաճախում:

- Վճարովի
- Անվճար

8. Եթե հաճախում եք վճարովի պարապմունքների, ապա խնդրում ենք նշել, թե որքա՞ն է կազմում ամսեկան վարձավճարը:

- Մինչև 5000 ՀՀ դրամ
- 6000-10.000 ՀՀ դրամ
- 11.000-20.000 ՀՀ դրամ
- 20.000-ից ավել

9. Ինչպիսի՞ պարապմունքներն եք գերադասում:

- Մասնավոր, անհատական
- Մասնավոր, խմբակային
- Դպրոցական խմբակ
- Այլ

10. Վերջին երկու տարիների ընթացքում Ձեր օտար լեզվի իմացության մակարդակը ինչպե՞ս է փոխվել:

- Բարելավվել է
- Վատթարացել է
- Չի փոխվել
- Այլ

6. Do you attend additional foreign language classes?

- Yes
- No

7. If you do, do you attend paid or free classes?

- Paid
- Free

8. If you attend paid classes, please note the monthly fee.

- Up to 5000 AMD
- 6000-10.000 AMD
- 11.000-20.000 AMD
- More than 20.000 AMD

9. What kind of classes do you prefer?

- Private, individual
- Private, group
- School club
- Other

10. How has the level of your knowledge of a foreign language changed over the last two years?

- Improved
- Worsened
- Didn't change
- Other

11. Հիմնականում ինչո՞վ է պայմանավորել այդ փոփոխությունը:

- Դպրոցի դասերով
- Կրկնուսույցի պարապմունքներով
- Հավասարապես դպրոցի դասերով և կրկնուսույցի պարապմունքներով
- Այլ

12. Արդյոք ունեցե՞լ եք օտարերկրյա բնակչի հետ շփման փորձ:

- Ոչ, առիթ չի եղել
- Մեկ անգամ
- Այո, մի քանի անգամ
- Այո, մշտապես

13. Ըստ Ձեզ, ներկայումս օտար լեզվի իմացությունն արդյոք պարտադի՞ր պայման է, և եթե այո, ապա քանի՞ օտար լեզվի պետք է տիրապետի մարդը:

- Ոչ, կարծում եմ, որ օտար լեզվի իմացությունը պարտադիր պայման չէ
- Այո, գոնե 1 օտար լեզվի իմացությունը պարտադիր է
- Այո, գոնե 2 օտար լեզվուների իմացությունը պարտադիր է
- Ներկայումս մարդու համար պարտադիր է 3 և ավելի օտար լեզվուների իմացությունը

11. What did mainly cause the change?

- School lessons
- Classes with tutor
- Both school lessons and classes with tutor
- Other

12. Do you have experience speaking with a foreigner?

- No, never had the chance
- Once
- Yes, several times
- Yes, constantly

13. To you, is the knowledge of a foreign language a mandatory requirement, and if so, how many foreign languages should a person know?

- No, I think foreign language knowledge is not mandatory
- Yes, knowledge of at least 1 foreign language is mandatory
- Yes, knowledge of at least 2 foreign languages is mandatory
- Nowadays knowledge of 3 or more foreign languages is mandatory

14. Որքանո՞վ են հետևյալ գործոնները նպաստում օտար լեզու սովորելուն: Խնդրում ենք դասավորել ըստ կարևորության (որտեղ 1-ը՝ ամենակարևոր նախապայմանն է, իսկ 10-ը՝ քիչ կարևոր):

- Սովորողի հիշողությունը
- Սովորողի տարիքը
- Սովորողի կենտրոնացումը
- Սովորողի մոտիվացիան
- Միջավայրը
- Սովորողի աշխատասիրությունը
- Ուսուցչի դերը
- Մշակութային իրազեկությունը
- Ուսուցման ծրագիրը
- Լրացուցիչ ժամանակը

15. Եթե Գավառում օտար լեզվի ուսուցման անվճար կամ սիմվոլիկ գումարով (մոտավոր 1000<< դրամ) կենտրոն բացվի, արդյոք կմասնակցե՞ք կայանալիք դասընթացներին:

- Այո
- Ոչ

16. Եթե այո, ապա ի՞նչ լեզուներ կցանկանաք սովորել:

17. Եթե ոչ, խնդրում ենք նշել պատճառը:

14. How much do the following factors contribute to learning a foreign language? Please rank them in order of importance (with 1 being the most important prerequisite and 10 being the least important).

- The memory of the learner
- The age of the learner
- The concentration of the learner
- The motivation of the learner
- The environment
- The diligence of the learner
- The role of the teacher
- Cultural awareness
- The curriculum
- Additional time

15. If a foreign language learning center is opened in Gavar for free or with a nominal fee (Approximately, 1000 AMD), will you participate in the courses?

- Yes
- No

16. If yes, what languages would you like to learn?

17. If no, please state the reason.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑԻ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

Բարև Ձեզ, իմ անունը [.....] է:

Շնորհակալ եմ, որ համաձայնեցիք զրուցել ինձ հետ Գավառ համայնքի դպրոցներում օտար լեզուների դասավանդման մասին: Հարցազրույցը «Բայազետ» վերլուծական-հետազոտական հայկական կենտրոնի կողմից անցկացվող հետազոտության մի մասն է, որի նպատակը Գավառի տարածաշրջանի 9-12-րդ դասարանի աշակերտների շրջանում օտար լեզուների իմացության աստիճանը և ուսուցման վրա ազդող արտալեզվական գործոնների բացահայտումն է: Դուք քննարկվող հարցի հետ կապված արժեքավոր փորձառություն ունեք, հետևաբար Ձեր կարծիքը կարևոր է մեզ համար: Հարցազրույցը անանուն է, սակայան ձայնագրվում է, որպեսզի համոզված լինենք, որ որևէ կարևոր բան բաց չենք թողնի: Ձայնագրությունը հասանելի կլինի միայն ինձ և իմ հետազոտող գործընկերներին: Ձեկույցում որևէ անուն չի նշվելու:

- Ինչպե՞ս եմ պատմել Ձեր մասին: Որքա՞ն ժամանակ է, որ աշխատում եք դպրոցում, ի՞նչ օտար լեզու եք դասավանդում և որքա՞ն ժամանակ:
- Ի՞նչ կրթություն ունեք: Արդյոք մասնակցո՞ւմ եք վերապատրաստումների:
- Սովորաբար ինչպե՞ս եք անցկացնում Ձեր դասապրոցերը, համառոտ կնկարագրե՞ք:
- Ձեր կարծիքով ինչպիսի՞ն պետք լինի օտար լեզվի լավ, որակյալ և արդյունավետ դասավանդման մոդելը մեր դպրոցներում:

APPENDIX 3. QUALITATIVE INTERVIEW QUESTIONNAIRE

Hello, my name is [.....]

Thank you for agreeing to talk with me about teaching foreign languages in Gavar community schools. The interview is a part of the research conducted by "Bayazet" Armenian Analytical-Research Center, the purpose of which is to reveal the level of knowledge of foreign languages among students of 9-12th grade in the Gavar region and the identification of extra-linguistic factors affecting learning. You have valuable experience related to the issue under discussion, so your opinion is important to us. The interview is anonymous, but it is being recorded to make sure we do not miss anything important. The recording will be accessible only to my research colleagues and me. No names will be mentioned in the report.

- Please tell me about yourself. How long have you been working at the school, what foreign language do you teach and for how long?
- What education do you have? Do you participate in trainings?
- How do you usually conduct your teaching process? Can you briefly describe it?
- In your opinion, what should be the model of good, quality and effective foreign language teaching in our schools? To what extent is the education you envisioned/marked accessible to students today? What are the barriers that limit the availability of foreign language education?
- What do you think about the quality and relevance of the textbooks/materials you use for teaching foreign languages? What do you think are the best and worst textbooks (Hint: by subject)? Why?
- According to you, what are the current problems in schools related to the teaching of foreign languages?
- What materials do you need to improve your teaching?

Որքանով է Ձեր պատկերացրած/նշած կրթությունը այսօր հասանելի աշակերտներին: Ի՞նչ խոչընդոտներ կան, որոնք սահմանափակում են օտար լեզվի պատշաճ կրթության հասանելիությունը:

- Ի՞նչ էք կարծում օտար լեզուների դասավանդման համար ձեր կիրառած դասագրքերի/նյութերի որակի և արդիական լինելու մասին: Ձեր կարծիքով որո՞նք են ամենալավ և ամենավատ դասագրքերը (հուշել՝ ըստ առարկաների): Ինչու՞:
- Ըստ Ձեզ՝ ներկայումս դպրոցներում ինչպիսի խնդիրներ են առկա օտար լեզուների դասավանդման հետ կապված:
- Ինչպիսի՞ նյութեր են Ձեզ անհրաժեշտ դասավանդումն ավելի բարելավելու համար:
- Կնկարակգրե՞ք ուսուցչի դերի և նշանակության առանձնահատկությունները օտար լեզվի դասավանդման գործընթացում:
- Ձեր կարծիքով որքա՞ն արդյունավետ կլինի օտարերկրյա կամավորների (օրինակ՝ Իսաղաղության կորպուսի) ներգրավումը դպրոցներում օտար լեզվի ուսուցման գործընթացներում: Ըստ Ձեզ, նման դեպքում նշանակություն կունենա կամավորի օտարազգի կամ հայ լինելու փաստը:
- Ինչպե՞ս ենք խոսել արտալեզվական գործոնների մասին, որոնք ազդում են դպրոցականների օտար լեզվի ուսուցման գործընթացի վրա:
- Որպես վերջաբան՝ արդյոք ունե՞ք որևէ միտք թեմայի հետ կապված, որը կուզենաք արտահայտել և որին չանդրադարձանք հարցազրույցի ընթացքում:

- Would you describe the features of the teacher's role and significance in the foreign language teaching process?
- How effective do you think it would be to involve foreign volunteers (for example, the Peace Corps) in foreign language learning processes in schools? In such a case, will the fact of the volunteer being a foreigner or Armenian be important?
- Please talk about the extra-linguistic factors that affect the foreign language learning process of schoolchildren.
- Finally, do you have any thoughts on the topic that you would like to express that we did not cover during the interview?

